

Vihdin perusopetuksen opetussuunnitelma

Oppiaineet vuosiluokilla 1-2

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet ja painotukset vuosiluokilla 1-2

Vihdin kunnan paikallinen painotus on itsestä huolehtiminen ja arjen taidot. Opetuksessa kiinnitetään erityistä huomiota tunnetaitojen kehittämiseen. Koulussa opiskellaan tunnetaitoja ja niiden kehitystä seurataan säännöllisesti alkuopetuksen ajan. Tavoitteena on vastuunottaminen itsestä ja toisista sekä itsensä ja toisten kunnioittaminen. Tunnetaitojen pedagogista osaamista tuetaan esimerkiksi opetushenkilöstön koulutuksella ja muilla resursseilla.

Oppilaiden laaja-alaisen osaamisen kehittymisen tukeminen vuosiluokilla 1-2

Vihdissä vuosiluokilla 1-2 oppiaineita voidaan eheyttää aihekokonaisuuksiksi. Opiskeltavaa asiaa tutkitaan monipuolisesti eri oppiaineiden näkökulmasta ja oppilaat saavat jakaa omia kokemuksiaan aiheesta. Näin tuetaan oppilaiden motivaatiota ja osallisuutta sekä kehitetään asioiden välisten yhteyksien ymmärtämistä.

Vuosiluokkakokonaisuuden 1-2 erityispiirteet ja tehtävät sekä paikalliset painotukset

Vihdin kunnan paikallinen painotus on koululaiseksi kasvamisen taidot. Koululaiseksi kasvamisen tukemisessa tärkeää on yhteistyö kotien ja huoltajien kanssa. Koululaisen taitoja harjoitellaan myös kotona. Oppilaan taitotavoitteet suunnitellaan yhdessä huoltajien kanssa kunnioittaen kotien erilaisuutta. Tavoitteiden toteutumista seurataan itsearviointina, arviointikeskusteluna/vanhempainvarttina sekä lukuvuositodistuksilla.

OPPIAINEET

SUOMEN KIELI JA KIRJALLISUUS

SUOMI TOISENA KIELENÄ

MATEMATIIKKA

YMPÄRISTÖOPPI

EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO

ORTODOKSINEN USKONTO

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

MUSIIKKI

KUVATAIDE

KÄSITYÖ

LIIKUNTA

OPPILAANOHAUS

SUOMEN KIELI JA KIRJALLISUUS

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 1 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	Harjoitellaan keskustelutaitoja.	L1, L2, L3
T2 opastaa oppilasta kehittämään kieltään ja mielikuvitustaan sekä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojaan tarjoamalla mahdollisuuksia osallistua erilaisiin ryhmäviestintätilanteisiin ja tutustua niiden käytänteisiin	Harjoitellaan ryhmäviestinnän käytänteitä. Pelillisuus ja leikillisuus ovat mukana vuorovaikutustaitojen harjoittelussa.	L1, L2, L7
T3 tukea oppilasta vahvistamaan ilmaisurohkeuttaan ja ohjata häntä ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman avulla	Tehdään monipuolisesti ilmaisutaitoharjoituksia. Rohkaistaan oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	L1, L2, L7
T4 ohjata oppilasta rakentamaan viestijäkuvaansa ja ymmärtämään, että ihmiset viestivät eri tavoin	Havainnoidaan monipuolisia viestintätapoja. Oppilasta kannustetaan aktiiviseen vuorovaikutukseen.	L1, L2, L7
Tekstien tulkitseminen		
T5 ohjata ja innostaa oppilasta lukutaidon oppimisessa ja tekstien ymmärtämisen taitojen harjoittelussa sekä auttaa häntä tarkkailemaan omaa lukemistaan	Opetellaan lukemaan ja harjoitellaan siinä tarvittavia käsitteitä.	L1, L4, L5
T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan monimuotoisten tekstien merkityksiä ja rakenteita sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan tekstien tarkastelun yhteydessä	Pyritään laajentamaan sanavarastoa ja pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä. Kuvien tulkinta on myös mukana tekstien tarkastelussa.	L1, L2, L4
T7 ohjata oppilasta hakemaan tietoa eri tavoin	Harjoitellaan tiedon etsintää tulkitsemalla kuvia ja havainnoimalla ympäristöä.	L1, L4, L5
T8 kannustaa oppilasta kiinnostumaan lastenkirjallisuudesta, mediateksteistä ja muista teksteistä luomalla myönteisiä lukukokemuksia ja elämyksiä sekä tarjoamalla mahdollisuuksia tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen	Kannustetaan lasta kiinnostumaan lasten kirjallisuudesta. Opetellaan keskustelemaan luetusta tekstistä. Harjoitellaan tekstin kuuntelun taitoja.	L2, L4, L5
Tekstien tuottaminen		
T9 rohkaista ja innostaa oppilasta kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan kokemuksiaan puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla	Kannustetaan lasta kertomaan omia kokemuksiaan ja keksimään tarinoita.	L1, L4, L5, L7
T10 ohjata oppilasta tuottamaan yksinkertaisia kertovia, kuvaavia ja muita tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä	Rohkaistaan lasta tuottamaan tekstiä ja käyttämään mielikuvitustaan. Opetellaan myös monimediaisten ympäristöjen käyttöä.	L2, L4, L5
T11 opastaa oppilasta harjaannuttamaan käsinkirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä ohjata oppilasta vähitellen tekstien suunnitteluun ja rakentamiseen sekä tuntemaan oikeinkirjoituksen perusasioita ja kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia	Tuetaan oikeinkirjoitustaidon kehittymistä.	L1, L4, L5

Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T12 kannustaa oppilasta kehittämään kielitietoisuuttaan ja kielen peruskäsitteiden tuntemusta sekä ohjata tekemään havaintoja puhutusta ja kirjoitetusta kielestä sekä auttaa huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten käyttäytymiseen	Havainnoidaan kielenkäytön vaikutusta muihin. Kiinnitetään huomiota erilaisiin puhetapoihin eri tilanteissa.	L2, L4, L7
T13 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan lapsille suunnattua kirjallisuutta ja valitsemaan itseään kiinnostavaa luettavaa, kehittämään lukuharrastustaan sekä ohjata oppilasta kirjaston käyttöön	Herätetään lukuharrastus. Tutustutaan kirjaston käyttöön. Ohjataan valitsemaan itseä kiinnostavaa lukemista.	L2, L3, L4
T14 ohjata oppilasta arvostamaan omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä kulttuurista moninaisuutta, tutustuttaa joihinkin lastenkulttuurin muotoihin ja innostaa niiden käyttäjäksi sekä kannustaa tuottamaan omaa kulttuuria yhdessä muiden kanssa	Tutustutaan joihinkin lasten kulttuurin muotoihin joko paikallisesti tai median välityksellä. Hyödynnetään asiantuntijavierailuja mahdollisuuksien mukaan.	L2, L4, L7

Suomen kieli ja kirjallisuus Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 1
<p>VUOROVAIKUTUSTILANTEISSA TOIMIMINEN Osaan ilmaista itseäni erilaisissa tilanteissa. Osaan kuunnella toisia. Osallistun erilaisiin ilmaisuharjoituksiin.</p> <p>TEKSTIEN TULKITSEMINEN Osaan lukea sanoja ja lyhyitä virkkeitä. Ymmärrän lukemaani. Osaan etsiä tietoa kuvista ja omasta ympäristöstä.</p> <p>TEKSTIEN TUOTTAMINEN Kerron lyhyitä tarinoita. Tunnen suur- ja pienaakkoset ja Osaan kirjoittaa ne. Osaan kirjoittaa tavuja ja sanoja oikein.</p> <p>KIELEN, KIRJALLISUUDEN JA KULTTUURIN YMMÄRTÄMINEN Olen kiinnostunut lukemisesta ja Harjoittelen sitä omaan tahtiini. Osaan etsiä itselleni sopivaa lukemista ja opin käyttämään kirjastoa. Tunnen omaa kulttuuriani ja arvostan myös muita kulttuureita.</p>

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 2 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 ohjata oppilasta vahvistamaan taitoaan toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa	Harjoitellaan keskustelutaitoja.	L1, L2, L3
T2 opastaa oppilasta kehittämään kieltään ja mielikuvitustaan sekä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojaan tarjoamalla	Harjoitellaan ryhmäviestinnän käytänteitä. Pelillisuus ja leikillisuus	L1, L2, L7

mahdollisuuksia osallistua erilaisiin ryhmäviestintätilanteisiin ja tutustua niiden käytänteisiin	ovat mukana vuorovaikutustaitojen harjoittelussa.	
T3 tukea oppilasta vahvistamaan ilmaisurohkeuttaan ja ohjata häntä ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman avulla	Tehdään monipuolisesti ilmaisutaitoharjoituksia. Rohkaistaan oppilasta toimimaan erilaisissa vuorovaikutustilanteissa.	L1, L2, L7
T4 ohjata oppilasta rakentamaan viestijäkuvaansa ja ymmärtämään, että ihmiset viestivät eri tavoin	Havainnoidaan monipuolisia viestintätapoja. Oppilasta kannustetaan aktiiviseen vuorovaikutukseen.	L1, L2, L7
Tekstien tulkitseminen		
T5 ohjata ja innostaa oppilasta lukutaidon oppimisessa ja tekstien ymmärtämisen taitojen harjoittelussa sekä auttaa häntä tarkkailemaan omaa lukemistaan	Vahvistetaan lukutaitoa ja luetun ymmärtämisen osaamista. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita.	L1, L4, L5
T6 ohjata oppilasta tarkastelemaan monimuotoisten tekstien merkityksiä ja rakenteita sekä laajentamaan sana- ja käsitevarantoaan tekstien tarkastelun yhteydessä	Pyritään laajentamaan sanavarastoa ja pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä. Kuvien tulkinta on myös mukana tekstien tarkastelussa. Opetaan käyttämään kerronnan peruskäsitteitä.	L1, L2, L4
T7 ohjata oppilasta hakemaan tietoa eri tavoin	Harjoitellaan tiedon hankintaa työskennellen yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa.	L1, L4, L5
T8 kannustaa oppilasta kiinnostumaan lastenkirjallisuudesta, mediateksteistä ja muista teksteistä luomalla myönteisiä lukukokemuksia ja elämyksiä sekä tarjoamalla mahdollisuuksia tiedonhalun tyydyttämiseen sekä lukukokemusten jakamiseen	Kannustetaan lasta kiinnostumaan lasten kirjallisuudesta. Opetellaan keskustelemaan luetusta tekstistä. Harjoitellaan tekstin kuuntelun taitoja.	L2, L4, L5
Tekstien tuottaminen		
T9 rohkaista ja innostaa oppilasta kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan kokemuksiaan puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla	Rohkaistaan lasta kertomaan ja kirjoittamaan omia tarinoita. Oppilasta ohjataan jakamaan kokemuksiaan kertoen.	L1, L4, L5, L7
T10 ohjata oppilasta tuottamaan yksinkertaisia kertovia, kuvaavia ja muita tekstejä, myös monimediaisissa ympäristöissä	Rohkaistaan lasta tuottamaan tekstiä ja käyttämään mielikuvitustaan. Opetellaan myös monimediaisten ympäristöjen käyttöä.	L2, L4, L5
T11 opastaa oppilasta harjaannuttamaan käsinkirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä rakentamiseen sekä tuntemaan oikeinkirjoituksen perusasioita ja kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia	Vahvistetaan oikeinkirjoituksen perusasioita. Ohjataan oman tekstin suunnitteluun ja toteuttamiseen. Opetellaan käsinkirjoittamisen lisäksi näppäintaitojen alkeita.	L1, L4, L5
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T12 kannustaa oppilasta kehittämään kielitietoisuuttaan ja kielen peruskäsitteiden tuntemusta sekä ohjata tekemään havaintoja puhutusta ja kirjoitetusta kielestä sekä auttaa huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten käyttäytymiseen	Havainnoidaan kielenkäytön vaikutusta muihin. Kiinnitetään huomiota erilaisiin puhetapoihin eri tilanteissa.	L2, L4, L7
T13 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan lapsille suunnattua kirjallisuutta ja valitsemaan itseään kiinnostavaa luettavaa,	Innostetaan lasta lukuharrastuksessa. Ohjataan löytämään itseä	L2, L3, L4

kehittämään lukuharrastustaan sekä ohjata oppilasta kirjaston käyttöön	kiinnostavaa lukemista. Kirjasto on apuna lukuharrastuksen ylläpitäjänä.	
T14 ohjata oppilasta arvostamaan omaa kieltään ja kulttuuriaan sekä kulttuurista moninaisuutta, tutustuttaa joihinkin lastenkulttuurin muotoihin ja innostaa niiden käyttäjäksi sekä kannustaa tuottamaan omaa kulttuuria yhdessä muiden kanssa	Tutustutaan joihinkin lasten kulttuurin muotoihin joko paikallisesti tai median välityksellä. Hyödynnetään asiantuntijavierailuja mahdollisuuksien mukaan.	L2, L4, L7

<p>Suomen kieli ja kirjallisuus Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 2</p>
<p>VUOROVAIKUTUSTILANTEISSA TOIMIMINEN Osaan puhua, kuunnella ja odottaa vuoroani erilaisissa vuorovaikutustilanteissa (mm. pari- ja ryhmätyöt). Uskallan osallistua itselleni mieluisalla tavalla leikilliseen oppimiseen. Osaan pyytää puheenvuoron. Osaan ja uskallan ilmaista ajatuksiani ja mielipiteitäni. Osaan ohjatusti arvioida omaa viestintääni. Ymmärrän lukemaani tekstiä. Tunnistan tekstin rakenteet kuten otsikot, väliotsikot, tekstikappaleet ja kuvat.</p> <p>TEKSTIEN TULKITSEMINEN Tunnistan virkkeen ja kappaleen. Tiedän, että myös kuvia voi lukea. Tunnen erilaisia tiedonhakatapoja ja -lähteitä ja Osaan pyytää apua tiedon etsimisessä. Luen monenlaisia tekstejä (tarina, runo, lyhyt tietoteksti). Osaan ohjatusti keskustella lukemastani tai kuulemastani tekstistä.</p> <p>TEKSTIEN TUOTTAMINEN Osaan kirjoittaa omia lyhyitä tarinoita. Osaan kertoa omia tarinoita. Osaan kertoa asiallisesti mielipiteeni. Tuotan erilaisia lyhyitä tekstejä. Osaan käyttää isoa alkukirjainta ja lopetusmerkkiä. Kirjoitan selkeää käsialaa ja Osaan näppäintaitojen alkeita. Hallitsen sanavälit ja tavutuksen.</p> <p>KIELEN, KIRJALLISUUDEN JA KULTTUURIN YMMÄRTÄMINEN Osaan kysyä, vastata ja kertoa asioista tilanteeseen sopivalla tavalla. Luen ja kuuntelen monipuolista kirjallisuutta sekä erilaisia tekstejä. Tunnen omaa kulttuuriani ja arvostan myös muita kulttuureita. Osaan osallistua ohjatusti pieniin näytöksiin ja esityksiin sekä niiden tuottamiseen.</p>

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1–2

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen: Harjoitellaan ympäristön kielellistä jäsentämistä ja nimeämistä, kuuntelemista, kysymistä, vastaamista ja kertomista. Harjoitellaan ryhmäviestinnän käytänteitä erilaisissa kasvokkain tapahtuvissa vuorovaikutustilanteissa. Havainnoidaan erilaisia viestintätapoja. Käsitellään erilaisten vuorovaikutusharjoitusten, keskustelujen ja draaman avulla lastenkirjallisuutta, satuja, kertomuksia, loruja, tietotekstejä, mediatekstejä ja pelejä.

S2 Tekstien tulkitseminen: Opetellaan lukemaan ja harjoitellaan siinä tarvittavia käsitteitä äänne, kirjain, tavu, sana, virke, lopetusmerkki, otsikko, teksti ja kuva. Tuetaan tekstinyymmärtämisen taitoja ja harjoitellaan tekstinyymmärtämisen strategioita. Havainnoidaan ja tulkitaan monimuotoisia ympäristön tekstejä, niiden merkityksiä ja rakenteita sekä työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Pohditaan sanojen ja sanontojen merkityksiä sekä sananvalintoja teksteissä ja laajennetaan käsitevarantoa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa, kuvaavissa ja ohjaavissa teksteissä sekä opitaan käyttämään kerronnan peruskäsitteitä, kuten päähenkilö, tapahtumapaikka ja -aika ja juoni. Jaetaan lukukokemuksia eri tavoin, keskustellaan tekstien sisällöistä ja harjoitellaan tekstin kertomista omin sanoin. Harjoitellaan tiedon etsintää tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille.

S3 Tekstien tuottaminen: Harjoitellaan tuottamaan tekstejä, käyttämään mielikuvitusta, kertomaan tarinoita ja mielipiteitä sekä kuvaamaan omia kokemuksia, havaintoja ja ajatuksia puhumalla, kirjoittamalla ja kuvien avulla yksin ja yhdessä. Tarkastellaan puhutun kielen muuntamista kirjoitetuksi kieleksi ja harjoitellaan tekstin suunnittelua. Tutustutaan kertomiselle ja kuvaamiselle tyypillisiin tekstuaalisiin ja kielellisiin piirteisiin, esimerkiksi ajan ja paikan ilmaisutapoihin ja kertomuksen perusrakenteeseen, ja harjoitellaan niiden käyttämistä omissa teksteissä. Opetellaan isojen ja pienten tekstauskirjainten piirtämistä sekä niillä kirjoittamista ja näppäintaitoja. Tuetaan oikeinkirjoitustaidon kehittymistä fonologisen tietoisuuden harjoitteiden ja lukemisen avulla. Harjoitellaan käyttämään omissa teksteissä oikeinkirjoituksen perusasioita ja joitakin kirjoitettua kieltä koskevia sopimuksia, kuten sanaväli, tavutus, virke ja sen lopetusmerkit, iso alkukirjain virkkeen alussa ja tutuissa erisnimissä.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Vahvistetaan kielellistä tietoisuutta tekemällä havaintoja puhutusta kielestä ja tutustumalla kirjoitettuun kieleen kuunnellen ja lukien. Tehdään havaintoja eri puhetavoista, koulussa ja vapaa-ajalla esillä olevista kielistä sekä kielenkäytön vaikutuksesta muihin. Pohditaan yhdessä sanoja, sanontoja ja ilmaisutapoja, leikitellään kielellä lorujen, runojen ja sanaleikkien avulla. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa ja herätetään kiinnostusta lukuharrastukseen. Tutustutaan kuunnellen ja lukien monimuotoisiin teksteihin, kuten lapsille suunnattuun kirjallisuuteen ja mediateksteihin, ja käytetään niitä ilmaisun virikkeenä ja keskustellaan niiden merkityksestä omassa arjessa. Tutustutaan yhdessä kirjastoon ja sen käyttöön. Tutustutaan lastenkulttuuriin ja tapakulttuuriin omassa lähiympäristössä, juhlaperinteisiin sekä joihinkin kansanperinteen muotoihin ja osallistutaan yhdessä esitysten tai muiden kulttuurituotteiden tekemiseen.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 1–2

Tavoitteena on tukea oppilaiden kielellistä kehitystä ja vuorovaikutustaitoja sekä luku- ja kirjoitustaidon oppimista yhteistyössä kotien kanssa. Kielellisiä vaikeuksia puheen, lukemisen ja kirjoittamisen alueella pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhain. Opettaja mallintaa sanojen, virkkeiden ja tekstien lukemista ja ymmärtämistä sekä kirjoittamisen tapoja. Oppilaita ohjataan käyttämään mediavälineitä monipuolisesti ja turvallisesti. Kielellisesti taitavia oppilaita ohjataan haastavampien tehtävien, materiaalien ja tekstiympäristöjen pariin. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen arviointi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 1–2

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Yhteisen pohdinnan sekä palautteen antamisen ja saamisen avulla opettaja ohjaa niin koko opetusryhmän kuin yksittäisen oppilaan oppimista ja edistymistä. Vuosiluokilla 1–2 oppimisen arvioinnin päätehtävänä on tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla. Opettaja pyrkii saamaan kokonaiskuvan kunkin oppilaan kielellisestä kehityksen edistymisestä. Arviointiin perustuvan palautteen kautta oppilaat saavat tietoa kielitaitonsa vahvuuksista sekä edistymisestään opiskelemaisensa kielen oppijana. Oppilaat saavat myös monipuolisesti palautetta siitä, miten he ymmärtävät ja käyttävät kieltä, ilmaisevat itseään, osallistuvat yhteiseen keskusteluun sekä tuottavat ja tulkitsevat tekstejä. Laadukas ja kannustava palaute osaamisen eri alueilta on tärkeää. Se auttaa oppilaita huomaamaan onnistumisiaan

ja edistymistään sekä motivoi suuntaamaan työskentelyään kielellisen kehityksen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointi tuottaa tietoa myös opetuksen suunnittelua varten sekä auttaa havaitsemaan mahdollisia tuen tarpeita oppilaiden kielellisessä kehityksessä.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita äidinkielen ja kirjallisuuden eri oppimäärissä ovat

- edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevarannon karttuminen
- edistyminen lukutaidossa sekä tekstien ymmärtämisessä ja lukemisen harrastamisessa
- edistyminen tekstin tuottamisessa, erityisesti käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen kehittyminen
- edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä ja arjen kielenkäyttötilanteista.

Oppimäärän erityinen tehtävä

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän erityisenä tehtävänä on kehittää oppilaiden suomen kielen, moniluku- sekä vuorovaikutustaitoja ja tutustuttaa kirjallisuuteen ja kulttuuriin. Opetus tukee oppilaiden monilukutaidon, kielitietoisuuden ja kielellisen identiteetin rakentumista. Opetuksessa ohjataan oppilaita ymmärtämään suomen kielen, kirjallisuuden ja muun kulttuurin merkitystä ja asemaa monikulttuurisessa ja monikielisessä yhteiskunnassa. Oppilaita ohjataan huomaamaan koulun ulkopuolella opitun kieli-, media- ja kulttuuritietouden merkitys suomen kielen oppimisen tukena.

Opetuksessa otetaan huomioon suomen ja ruotsin kielten asema kansalliskielinä ja suomen asema enemmistökielenä ja pääasiallisena opetuksen kielenä. Suomen kieli on paitsi opetuksen kohde myös väline muiden oppiaineiden opiskelussa, ja opetuksessa vahvistuvat keskeiset oppimaan oppimisen ja ajattelun taidot. Tehdään yhteistyötä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän ja muiden äidinkieli ja kirjallisuus -oppimäärien kanssa.

Vuosiluokilla 1–2 opetuksen painopiste on luku- ja kirjoitustaitojen perustan luomisessa sekä oppimaan oppimisen ja vuorovaikutuksen taitojen kehittämisessä. Opetuksen tehtävänä on herättää kiinnostusta kieleen, ilmaisuun ja erilaisten tekstien tuottamiseen ja tulkitsemiseen.

SUOMI TOISENA KIELENÄ

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus – oppimäärän opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 1 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet Vuosiluokka 1	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 rohkaista oppilasta harjoittamaan vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja erilaisissa koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa sekä vahvistamaan kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojaan	Harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä, kysymistä, vastaamista ja pyytämistä. Harjoitellaan ääntämistä, kuullun ymmärtämistä, toisten kuuntelemista ja toisilta viestijöiltä oppimista.	L2, L4
T2 harjaannuttaa ja rohkaista oppilasta kertomaan ajatuksistaan ja tunteistaan ja keskustelemaan erilaisista aiheista sekä vahvistamaan niissä tarvittavaa sanastoa ja ilmaisua	Harjoitellaan kertomista, mielipiteen ilmaisua ja tunteista kertomista. Opetellaan huomaamaan, miten kieli toimii eri tilanteissa: mielipide- ja tunneilmaukset sekä nykyaika ja mennyt aika kerronnassa.	L1, L2, L7
T3 kannustaa oppilasta vahvistamaan kielellistä ja kehollista ilmaisuohkeutta ja mielikuvitusta ohjaamalla oppilasta osallistumaan ja ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman keinoin	Tehdään monipuolisesti erilaisia ilmaisuharjoituksia. Leikitään roolileikkejä ja tehdään muita vuorovaikutusharjoituksia satujen, tarinoiden ja lorujen käsittelyssä.	L1, L2, L7

Tekstien tulkitseminen		
T4 innostaa ja ohjata oppilasta lukutaidon oppimiseen ja sana- ja käsitevarannon kartuttamiseen	Opetellaan lukemaan. Tutustutetaan oppilas käsitteisiin teksti, kuva, otsikko, kappale, virke, lopetusmerkki, sana, tavu, kirjain ja äänne. Tehdään runsaasti sana- ja käsitevarannon laajentamiseen tähtäviä harjoituksia.	L1, L2, L4
T5 kannustaa oppilasta lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivia tekstejä ja kirjallisuutta ja keskustelemaan lukemastaan	Harjoitellaan oman kiinnostuksen mukaisten kaunokirjallisten tekstien lukemista, luetun liittämistä omiin kokemuksiin sekä luetusta keskustelemista.	L2, L4
Tekstien tuottaminen		
T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan eri tekstilajien ja niissä tarvittavan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden tuottamista	Kannustetaan oppilasta kertomaan omia kokemuksiaan ja keksimään omia tarinoita sekä yksin että ryhmässä. Kiinnitetään huomiota oppilaan sanavaraston kasvattamiseen.	L2, L4
T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan käsin kirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja	Harjoitellaan kirjoittamista sekä käsin että näppäimistöllä.	L4, L5
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan oikeinkirjoituksen perusasioita	Tutustutaan oikeinkirjoituksen perusasioihin ja harjoitellaan niitä.	L1, L4, L5
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T9 innostaa oppilasta edistämään kielitietoisuuttaan tekemällä havaintoja erilaisista puhetavoista omassa lähipiirissään sekä auttaa oppilasta huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten kielelliseen käyttäytymiseen	Havainnoidaan erilaisten puhetapojen käyttämistä koulussa ja muussa oppilaan lähipiirissä. Ohjataan oppilasta havainnoimaan oman kielenkäytön vaikutuksia.	L4, L6, L7
T10 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivaa kirjallisuutta ja ohjata oppilasta valitsemaan häntä itseään kiinnostavaa luettavaa sekä opastaa kirjaston käyttöön ja lastenkulttuuriin tutustumiseen	Kuunnellaan ja luetaan sekä yksin että yhdessä. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. Tutustutaan kirjaston käyttöön ja joihinkin lastenkulttuurin muotoihin mahdollisuuksien mukaan.	L2, L4
T11 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvostamaan eri kieliä ja kulttuureita omassa ympäristössään ja eläytymään erilaisten ihmisten asemaan ja elämäntilanteisiin	Havainnoidaan eri kielten käyttämistä ja erilaisia kulttuureita koulussa ja muussa oppilaan lähipiirissä. Tutustutaan oppilasta lähellä olevien kulttuurien kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin.	L2
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 auttaa oppilasta rakentamaan myönteistä käsitystä itsestä viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana	Harjoitellaan runsaasti erilaisia kielenkäyttö- ja kielenoppimistilanteita ja annetaan niistä oppilaalle palautetta. Hyödynnetään myös oppilaan oman äidinkielen taitoa.	L1, L2, L4
T13 ohjata oppilasta kehittämään kielitaitoaan eri oppiaineissa ja perehtymään koulussa tärkeisiin tekstilajeihin ja niiden ominaispiirteisiin	Tarjotaan malleja kouluun ja oppimiseen liittyvistä kielenkäyttötilanteista ja eri oppiaineiden teksteistä. Tulkitaan kuvia. Harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian käyttämistä. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.	L1, L2, L4

T14 ohjata oppilasta havainnoimaan itseään kielenkäyttäjänä sekä arvioimaan omaa kielenoppimistaan	Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttö- ja kielenoppimistilanteita ja keskustellaan niistä.	L1, L2, L4
--	---	------------

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 1
<p>VUOROVAIKUTUSTILANTEISSA TOIMIMINEN Osaan ilmaista itseäni erilaisissa tilanteissa. Osaan kuunnella toisia. Osallistun erilaisiin ilmaisuharjoituksiin. Kiinnitän huomiota selkeään suomen kielen ääntämiseen.</p> <p>TEKSTIEN TULKITSEMINEN Osaan lukea sanoja ja lyhyitä virkkeitä. Kartutan sanavarastoani aktiivisesti. Osaan etsiä tietoa kuvista ja omasta ympäristöstä.</p> <p>TEKSTIEN TUOTTAMINEN Kerron lyhyitä tarinoita. Tunnen suur- ja pienaakkoset ja osaan kirjoittaa ne. Harjoittelen kirjoittamaan tavuja ja sanoja oikein.</p> <p>KIELEN, KIRJALLISUUDEN JA KULTTUURIN YMMÄRTÄMINEN Olen kiinnostunut lukemisesta ja harjoittelen sitä omaan tahtiini. Osaan etsiä itselleni sopivaa lukemista ja opin käyttämään kirjastoa. Tunnen omaa kulttuuriani ja arvostan myös muita kulttuureita. Tutustun tärkeimpiin suomalaisiin juhlapäiviin.</p> <p>KIELEN KÄYTTÖ KAIKEN OPPIMISEN TUKENA Osaan käyttää omaa äidinkieltäni hyödykseni oppimisessa. Osaan välittää tietoa suullisesti.</p>

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus –oppimäärän opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 2 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Vuosiluokka 2		
Vuorovaikutustilanteissa toimiminen		
T1 rohkaista oppilasta harjoittamaan vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja erilaisissa koulun ja muun arjen vuorovaikutustilanteissa sekä vahvistamaan kuuntelun ja kuullun ymmärtämisen taitojaan	Harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä, kysymistä, vastaamista ja pyytämistä. Harjoitellaan ääntämistä, kuullun ymmärtämistä, toisten kuuntelemista ja toisilta viestijöiltä oppimista.	L2, L4
T2 harjaannuttaa ja rohkaista oppilasta kertomaan ajatuksistaan ja tunteistaan ja keskustelemaan	Harjoitellaan kertomista, mielipiteen ilmaisua ja tunteista kertomista. Opetellaan huomaamaan, miten kieli toimii eri	L1, L2, L7

erilaisista aiheista sekä vahvistamaan niissä tarvittavaa sanastoa ja ilmaisua	tilanteissa: mielipide- ja tunneilmaukset sekä nykyaika ja mennyt aika kerronnassa.	
T3 kannustaa oppilasta vahvistamaan kielellistä ja kehollista ilmaisuohkeutta ja mielikuvitusta ohjaamalla oppilasta osallistumaan ja ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti, myös draaman keinoin	Tehdään monipuolisesti erilaisia ilmaisuharjoituksia. Leikitään rooli- ja teatterileikkejä ja tehdään muita vuorovaikutusharjoituksia satujen, tarinoiden, lorujen ja tietotekstien käsittelyssä.	L1, L2, L7
Tekstien tulkitseminen		
T4 innostaa ja ohjata oppilasta lukutaidon oppimiseen ja sana- ja käsitevarannon kartuttamiseen	Vahvistetaan lukutaitoa, luetun ymmärtämistä ja lukemiseen liittyvien käsitteiden hallintaa. Tehdään runsaasti sana- ja käsitevarannon laajentamiseen tähtäviä harjoituksia.	L1, L2, L4
T5 kannustaa oppilasta lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivia tekstejä ja kirjallisuutta ja keskustelemaan lukemastaan	Harjoitellaan kaunokirjallisten ja tietotekstien lukemista, luetun liittämistä omiin kokemuksiin ja luetusta keskustelemista. Opitaan tunnistamaan kerronnan peruskäsitteitä.	L2, L4
Tekstien tuottaminen		
T6 ohjata oppilasta harjoittelemaan eri tekstilajien ja niissä tarvittavan sanaston ja kieliopillisten rakenteiden tuottamista	Kannustetaan oppilasta kertomaan ja kirjoittamaan omia tarinoita sekä yksin että ryhmässä. Tutustutaan erilaisiin testilajeihin ja niiden sanastoon ja rakenteisiin. Kiinnitetään huomiota oppilaan sanavaraston kasvattamiseen.	L2, L4
T7 ohjata oppilasta harjoittelemaan käsin kirjoittamisen taitoa ja näppäintaitoja sekä tekstien suunnittelun ja tuottamisen taitoja	Harjoitellaan kirjoittamista sekä käsin että näppäimistöllä.	L4, L5
T8 kannustaa oppilasta harjoittelemaan oikeinkirjoituksen perusasioita	Vahvistetaan tietoja oikeinkirjoituksen perusasioista ja harjoitellaan niitä.	L1, L4, L5
Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen		
T9 innostaa oppilasta edistämään kielitietoisuuttaan tekemällä havaintoja erilaisista puhetavoista omassa lähipiirissään sekä auttaa oppilasta huomaamaan, että omalla kielenkäytöllä on vaikutusta toisten kielelliseen käyttäytymiseen	Havainnoidaan erilaisten puhetapojen käyttämistä koulussa ja muussa oppilaan lähipiirissä. Ohjataan oppilasta havainnoimaan oman kielenkäytön vaikutuksia.	L4, L6, L7
T10 innostaa oppilasta kuuntelemaan ja lukemaan ikäkaudelle ja kielitaidolle sopivaa kirjallisuutta ja ohjata oppilasta valitsemaan häntä itseään kiinnostavaa luettavaa sekä opastaa kirjaston käyttöön ja lastenkulttuuriin tutustumiseen	Kuunnellaan ja luetaan sekä yksin että yhdessä. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. Tutustutaan kirjaston käyttöön ja joihinkin lastenkulttuurin muotoihin mahdollisuuksien mukaan.	L2, L4
T11 ohjata oppilasta tunnistamaan ja arvostamaan eri kieliä ja kulttuureita omassa ympäristössään ja eläytymään erilaisten ihmisten asemaan ja elämäntilanteisiin	Havainnoidaan eri kielten käyttämistä ja erilaisia kulttuureita koulussa, vapaa-ajan tilanteissa ja medioissa. Tutustutaan oppilasta lähellä olevien kulttuurien kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin.	L2
Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena		
T12 auttaa oppilasta rakentamaan myönteistä käsitystä itsestä	Harjoitellaan runsaasti erilaisia kielenkäyttö- ja kielenoppimistilanteita, annetaan niistä	L1, L2, L4

viestijänä, lukijana, tekstien tuottajana sekä kielenoppijana	oppilaalle palautetta ja ohjataan oppilasta itse arvostamaan toimintaansa niissä. Hyödynnetään myös oppilaan oman äidinkielen taitoa.	
T13 ohjata oppilasta kehittämään kielitaitoaan eri oppiaineissa ja perehtymään koulussa tärkeisiin tekstilajeihin ja niiden ominaispiirteisiin	Tarjotaan malleja kouluun ja oppimiseen liittyvistä kielenkäyttötilanteista ja eri oppiaineiden teksteistä. Tehdään yksinkertaisia eri oppiaineisiin liittyviä tiedonhankintatehtäviä. Tulkitaan kuvia ja kirjoitettuja tekstejä. Harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.	L1, L2, L4
T14 ohjata oppilasta havainnoimaan itseään kielenkäyttäjänä sekä arvioimaan omaa kielenoppimistaan	Harjoitellaan erilaisia kielenkäyttö- ja kielenoppimistilanteita ja keskustellaan niistä. Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä oman oppimisen arvioinnissa.	L1, L2, L4

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus
Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 2
<p>VUOROVAIKUTUSTILANTEISSA TOIMIMINEN Osaan toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa. Osaan kuunnella toisia. Totun käyttämään suomen kieltä. Harjoittelen suomen kielen sanojen taipumista.</p> <p>TEKSTIEN TULKITSEMINEN Kartutan sanavarastoani aktiivisesti. Tunnistan virkkeen ja kappaleen. Osaan etsiä tietoa kuvista ja omasta ympäristöstä. Keskustelen lukemastani tai kuulemastani. Harjoitan lukutaitoani.</p> <p>TEKSTIEN TUOTTAMINEN Kehitän kertomis- ja kirjoitustaitojani. Kirjoitan selkeällä käsialalla ja harjoittelen näppäimistöllä kirjoittamista. Harjoittelen sanavälin merkitsemistä ja tavuttamista.</p> <p>KIELEN, KIRJALLISUUDEN JA KULTTUURIN YMMÄRTÄMINEN Osaan kysyä, vastata ja kertoa. Luen ja kuuntelen ikäisilleni tarkoitettua kirjallisuutta. Tunnen omaa kulttuuriani ja arvostan kaikkia kulttuureja. Tutustun suomalaiseen tapakulttuuriin.</p> <p>KIELEN KÄYTTÖ KAIKEN OPPIMISEN TUKENA Osaan käyttää omaa äidinkieltäni hyödykseni oppimisessa. Osaan välittää tietoa.</p>

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän opetuksen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1–2

Oppilaan kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitojen oppiminen tapahtuu kielenkäyttötilanteissa sekä monipuolisessa työskentelyssä kielen avulla. Sisällöt valitaan siten, että oppilas voi laajentaa omaan kieleen, kirjallisuuteen ja muuhun kulttuuriin liittyvää osaamistaan monipuolisesti. Sisällöt tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät sekä oppilaiden kokemuksia että paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille.

S1 Vuorovaikutustilanteissa toimiminen: Harjoitellaan kohteliasta kielenkäyttöä, kysymistä, vastaamista, pyytämistä, kertomista, mielipiteen ilmaisua ja tunteista kertomista arjen ja koulun kielenkäyttötilanteissa. Opetellaan huomaamaan, miten kieli toimii eri tilanteissa: kohteliaat ilmaukset, mielipide- ja tunneilmaukset, kysymysten rakentaminen, nykyhetki ja mennyt aika kerronnassa. Harjoitellaan ääntämistä, kuullun ymmärtämistä, toisten kuuntelemista ja toisilta viestijöiltä oppimista. Hyödynnetään rooli- ja teatterileikkejä sekä muita vuorovaikutusharjoituksia satujen, tarinoiden, lorujen ja tietotekstien käsittelyssä.

S2 Tekstien tulkitseminen: Edistetään lukemaan oppimista ja tekstin merkitysten ymmärtämistä hyödyntäen käsitteitä teksti, kuva, otsikko, kappale, virke, lopetusmerkki, sana, tavu, kirjain ja äänne Harjoitellaan yhteisten ja oman kiinnostuksen mukaisten kaunokirjallisten ja tietotekstien lukemista, tutkitaan niiden merkityksiä ja rakenteita, luetun liittämistä omiin kokemuksiin sekä lukukokemusten jakamista. Työskennellään muun muassa kuvien, lastenkirjallisuuden, yksinkertaisten tietotekstien ja mediatekstien parissa. Tutustutaan erilaisiin tapoihin ilmaista aikaa, järjestystä ja paikkaa erityisesti kertovissa ja kuvaavissa teksteissä. Harjoitellaan tekstin ymmärtämisen strategioita, laajennetaan sana- ja käsitevarantoa sekä opitaan tunnistamaan kerronnan peruskäsitteitä (päähenkilö, tapahtumapaikka, -aika ja juoni).

S3 Tekstien tuottaminen: Tutustutaan eri tekstilajeihin ja niiden piirteisiin, kuten sanastoon ja fraseologiaan sekä kieliopillisiin rakenteisiin. Harjoitellaan erilaisten puhuttujen ja kirjoitettujen tekstilajien tuottamista yksin ja ryhmässä. Harjoitellaan käsin kirjoittamista ja näppäintaitoja.

S4 Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurin ymmärtäminen: Pohditaan kielen ja kulttuurin merkitystä erilaisissa koulun vuorovaikutustilanteissa ja monenlaisissa kuulluissa ja luetuissa teksteissä ja havainnoidaan eri kieliä ja puhetapoja koulussa, medioissa ja vapaa-ajan tilanteissa. Opiskellaan keskustelussa tarvittavia kielitiedon käsitteitä. Etsitään itseä kiinnostavaa luettavaa. Tutustutaan eri kulttuurien kertomuksiin, leikkeihin ja juhliin.

S5 Kielen käyttö kaiken oppimisen tukena: Tarjotaan erilaisia malleja kouluun ja oppimiseen liittyvistä kielenkäyttötilanteista ja tutustutaan eri oppiaineiden teksteihin. Tehdään yksinkertaisia eri oppiaineisiin liittyviä tiedonhankintatehtäviä itsenäisesti ja ryhmässä tekemällä havaintoja ympäristöstä ja tulkitsemalla kuvia ja kirjoitettuja tekstejä sekä harjoitellaan tiedon kertomista toisille. Harjoitellaan tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä tiedonhankinnassa, oppimisessa ja oman oppimisen arvioinnissa. Hyödynnetään oppilaan oman äidinkielen taitoa oppimisen tukena.

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppiaineen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokalla 1–2

Äidinkielen ja kirjallisuuden oppimisympäristö rakennetaan monipuoliseksi teksti- ja kieliympäristöksi. Saatavilla tulee olla paljon oppilaita kiinnostavaa kirjallisuutta ja monimuotoisia tekstejä. Tekstejä tuotetaan yksin ja yhdessä ja niitä julkaistaan luokassa ja lähipiirissä. Kieltä tutkitaan leikinomaisesti, esimerkiksi rooli-, draama- ja teatterileikin keinoin. Opetusta eheytetään niin, että äidinkielen taitojen oppiminen nivoutuu ilmiöiden kielelliseen hahmottamiseen eri oppiaineiden yhteydessä. Koulu- tai lähikirjaston toimintaan ja erilaisiin lasten kulttuuritapahtumiin tutustuminen laajentavat oppimisympäristöä luokan ulkopuolelle. Lisäksi hyödynnetään lähiympäristön ja median kulttuurista monimuotoisuutta. Opetuksessa korostuvat kokemusten ja elämysten

jakaminen sekä taitojen harjoittelu yhdessä ja yksin, myös viestintäteknologiaa hyödyntäen. Draamaa integroidaan kirjallisuuteen ja muihin oppiaineisiin, esimerkiksi musiikkiin, liikuntaan ja ympäristöoppiin.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 1–2

Tavoitteena on tukea oppilaiden kielellistä kehitystä ja vuorovaikutustaitoja sekä luku- ja kirjoitustaidon oppimista yhteistyössä kotien kanssa. Kielellisiä vaikeuksia puheen, lukemisen ja kirjoittamisen alueella pyritään tunnistamaan mahdollisimman varhain. Opettaja mallintaa sanojen, virkkeiden ja tekstien lukemista ja ymmärtämistä sekä kirjoittamisen tapoja. Oppilaita ohjataan käyttämään mediavälineitä monipuolisesti ja turvallisesti. Kielellisesti taitavia oppilaita ohjataan haastavampien tehtävien, materiaalien ja tekstiympäristöjen pariin. Tekstit ja työtavat valitaan niin, että oppilaiden yhdenvertaisuus ja sukupuolten tasa-arvo toteutuu.

Oppilaan oppimisen arviointi suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppiaineessa vuosiluokilla 1–2

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Yhteisen pohdinnan sekä palautteen antamisen ja saamisen avulla opettaja ohjaa niin koko opetusryhmän kuin yksittäisen oppilaan oppimista ja edistymistä. Vuosiluokilla 1–2 oppimisen arvioinnin päätehtävänä on tukea ja edistää oppilaiden kielellistä kehitystä kaikilla tavoitealueilla. Opettaja pyrkii saamaan kokonaiskuvan kunkin oppilaan kielellisestä kehityksen edistymisestä. Arviointiin perustuvan palautteen kautta oppilaat saavat tietoa kielitaitonsa vahvuuksista sekä edistymisestään opiskelemaisensa kielen oppijana. Oppilaat saavat myös monipuolisesti palautetta siitä, miten he ymmärtävät ja käyttävät kieltä, ilmaisevat itseään, osallistuvat yhteiseen keskusteluun sekä tuottavat ja tulkitsevat tekstejä. Laadukas ja kannustava palaute osaamisen eri alueilta on tärkeää. Se auttaa oppilaita huomaamaan onnistumisiaan ja edistymistään sekä motivoi suuntaamaan työskentelyään kielellisen kehityksen kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointi tuottaa tietoa myös opetuksen suunnittelua varten sekä auttaa havaitsemaan mahdollisia tuen tarpeita oppilaiden kielellisessä kehityksessä.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita äidinkielen ja kirjallisuuden eri oppimäärissä ovat

- edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa, sana- ja käsitevarannon karttuminen
- edistyminen lukutaidossa sekä tekstien ymmärtämisessä ja lukemisen harrastamisessa
- edistyminen tekstin tuottamisessa, erityisesti käsin kirjoittamisen ja näppäintaitojen kehittyminen
- edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, erityisesti havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä ja arjen kielenkäyttötilanteista.

MATEMATIIKKA

Matematiikan opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 1 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet		
T1 tukea oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä myönteisen minäkuvan ja itseluottamuksen kehittymistä	S1-S4 S1 Ajattelun taidot: Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita eri näkökulmista. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaihteellaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.	L1, L3, L5
Työskentelyn taidot		
T2 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan tehdä havaintoja matematiikan näkökulmasta sekä	S1-S4	L4

tulkita ja hyödyntää niitä eri tilanteissa		
T3 kannustaa oppilasta esittämään ratkaisujaan ja päätelmiään konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen	S1-S4	L2, L4, L5
T4 ohjata oppilasta kehittämään päättely- ja ongelmanratkaisutaitojaan	S1-S4	L1, L4, L6
Käsitteelliset ja tiedonalakohtaiset tavoitteet		
T5 ohjata oppilasta ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintätapoja	S1-S4 toteutuu kaikissa 1. luokan sisällöissä	L1, L4
T6 tukea oppilasta lukukäsitteen kehittämisessä ja kymmenjärjestelmän periaatteen ymmärtämisessä	S2 Oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen. Perehdytään lukujen 1–10 hajotelmiin. Perehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen <u>konkreettisten mallien</u> avulla. Oppilaat hallitsevat lukukäsitteen lukualueella 0–20. Tutustuminen lukualueeseen 0 – 100.	L1, L4
T7 perehdyttää oppilasta peruslaskutoimitusten periaatteisiin ja tutustuttaa niiden ominaisuuksiin	S2	L1, L4
T8 ohjata oppilasta kehittämään sujuvaa peruslaskutaitoa luonnollisilla luvuilla ja käyttämään erilaisia päässälaskustrategioita	S2 Keskeistä on kehittää oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja lukualueella 0–20 päässälaskien. Harjoitellaan erilaisia päässälaskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.	L1, L4
T9 tutustuttaa oppilas geometrisiin muotoihin ja ohjata havainnoimaan niiden ominaisuuksia	S3 Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa <u>kolmiulotteista</u> ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä. Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään.	L1, L4, L5
T10 ohjata oppilasta ymmärtämään mittaamisen periaate	S3 Harjoitellaan mittaamista ja ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Harjoitellaan kellonaikoja (tasan ja puoli) ja ajanyksiköitä.	L1, L4

T11 tutustuttaa oppilas taulukoihin ja diagrammeihin	S4: Pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.	L4, L5
T12 harjaannuttaa oppilasta laatimaan vaihteittaisia toimintaohjeita ja toimimaan ohjeen mukaan	S1 Havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaihteittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.	L1, L2, L4, L5

Matematiikka Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 1
<p>AJATTELUN TAIDOT Osaan vertailla, luokitella ja asettaa asioita järjestykseen. Havaitsen muutoksia esimerkiksi lukumäärissä, muodoissa ja väreissä. Ymmärrän syy- ja seuraussuhteita.</p> <p>LUVUT JA LASKUTOIMITUKSET Osaan lukumäärän, numeromerkin ja lukusanan välisen yhteyden. Osaan luetella suurenevia ja pieneneviä lukujonoja alueella 0-20. Osaan vertailla lukuja keskenään. (esim. Suuruus, parillisuus/parittomuus, järjestysluvut.) Osaan lukujen hajotelmat alueella 0-10. Osaan kymppiparit ja tuplat. Hallitsen yhteen- ja vähennyslaskun lukualueella 0-20.</p> <p>GEOMETRIA JA MITTAAMINEN Tunnen mittaamisen periaatteen. Osaan tasatunnit ja puolet tunnit analogisesta kellosta. Tunnistan erilaisia tasokuvioita ja kappaleita.</p> <p>TIETOJEN KÄSITTELY JA TILASTOT Osaan laatia yksinkertaisia, vaihteittaisia toimintaohjeita ja testata niitä.</p>

Matematiikan opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 2 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet		
T1 tukea oppilaan innostusta ja kiinnostusta matematiikkaa kohtaan sekä myönteisen minäkuvan ja itseluottamuksen kehittymistä	S1-S4 S1 Ajattelun taidot: Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita eri näkökulmista. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaihteittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.	L1, L3, L5
Työskentelyn taidot		
T2 ohjata oppilasta kehittämään taitoaan tehdä havaintoja	S1-S4	L4

matematiikan näkökulmasta sekä tulkita ja hyödyntää niitä eri tilanteissa		
T3 kannustaa oppilasta esittämään ratkaisujaan ja päätelmiään konkreettisin välinein, piirroksin, suullisesti ja kirjallisesti myös tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäen	S1-S4	L2, L4, L5
T4 ohjata oppilasta kehittämään päättely- ja ongelmanratkaisutaitojaan	S1-S4	L1, L4, L6
Käsitteelliset ja tiedonalakohtaiset tavoitteet		
T5 ohjata oppilasta ymmärtämään matemaattisia käsitteitä ja merkintätapoja	S1-S4	L1, L4
T6 tukea oppilasta lukukäsitteen kehittämisessä ja kymmenjärjestelmän periaatteen ymmärtämisessä	<p>S2 Oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden.</p> <p>Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä.</p> <p>Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen.</p> <p>Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista.</p> <p>Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa.</p> <p>Vahvistetaan ymmärrystä kymmenjärjestelmän periaatteeseen <u>konkreettisten mallien</u> avulla.</p> <p>Oppilaat hallitsevat lukukäsitteen lukualueella 0–100. Tutustuminen lukualueeseen 0 – 1000.</p>	L1, L4
T7 perehdyttää oppilasta peruslaskutoimitusten periaatteisiin ja tutustuttaa niiden ominaisuuksiin	S2	L1, L4
T8 ohjata oppilasta kehittämään sujuvaa peruslaskutaitoa luonnollisilla luvuilla ja käyttämään erilaisia päässä-laskustrategioita	<p>S2 Keskeistä on kehittää oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja lukualueella 0–100. Harjoitellaan erilaisia päässä-laskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi.</p> <p>Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa.</p> <p>Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.</p> <p>Ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkretian avulla ja opetellaan kertotaulut 1–5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys.</p>	L1, L4

	Hyödynnetään vaihdannaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen. Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin.	
T9 tutustuttaa oppilas geometrisiin muotoihin ja ohjata havainnoimaan niiden ominaisuuksia	S3 Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä. Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita myös luokitellaan.	L1, L4, L5
T10 ohjata oppilasta ymmärtämään mittauksen periaate	S3 Harjoitellaan mittaamista ja ohjataan oppilaita oivaltamaan mittauksen periaate. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika sekä harjoitellaan niihin liittyvien mittayksiköiden käyttöä. Keskeisiä mittayksiköitä ovat metri ja senttimetri, kilogramma ja gramma sekä litra ja desilitra. Harjoitellaan kellonaikoja (kerrataan tasan ja puoli, opitaan yli ja vaille ajat) ja ajanyksiköitä. Tutustutaan kellonaikojen pistemerkintään.	L1, L4
T11 tutustuttaa oppilas taulukoihin ja diagrammeihin	S4 Pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.	L4, L5
T12 harjaannuttaa oppilasta laatimaan vaihteittaisia toimintaohjeita ja toimimaan ohjeen mukaan	S1 Havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaihteittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.	L1, L2, L4, L5

Matematiikka
Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 2

AJATTELUN TAIDOT

Osaan vertailla, luokitella ja asettaa asioita järjestykseen.
Ymmärrän syy- ja seuraussuhteita.

LUVUT JA LASKUTOIMITUKSET

Osaan luetella ja merkitä lukualueella 0-100 suurenevia ja pienenviä lukujonoja.
Osaan kymmenjärjestelmän periaatteen ykkösten ja kymmenten osalta.
Osaan päässä-laskuja lukualueella 0-20.
Ymmärrän yhteenlaskun ja kertolaskun välisen yhteyden.
Hallitsen kertotaulut 1-5 ja 10.
Osaan lukujen hajotelmat alueella 0-10.
Osaan kymppiparit ja tuplat.
Hallitsen yhteen- ja vähennyslaskun lukualueella 0-20.

GEOMETRIA JA MITTAAMINEN

Osaan lukea sekä digitaalisesta että analogisesta kellosta tasa- ja puolet tunnit sekä yli- ja vaille -aikoja.
Osaan luokitella tasokuvioita ja kappaleita. (ympyrä, nelikulmio, kolmio, pallo, kuutio)
Tunnen käsitteet cm, m, g, kg, dl ja l.

TIETOJEN KÄSITTELY JA TILASTOT

Osaan ilmaista ratkaisun tai päätelmän suullisesti, välinein, piirroksin tai kirjallisesti.
Osaan laatia ja tulkita yksinkertaisia taulukoita.

Matematiikan tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

S1 Ajattelun taidot: Oppilaille tarjotaan mahdollisuuksia löytää yhtäläisyyksiä, eroja ja säännönmukaisuuksia. Vertaillaan, luokitellaan ja asetetaan järjestykseen sekä havaitaan syy- ja seuraussuhteita. Harjoitellaan tarkastelemaan matemaattisia tilanteita eri näkökulmista. Tutustuminen ohjelmoinnin alkeisiin alkaa laatimalla vaiheittaisia toimintaohjeita, joita myös testataan.

S2 Luvut ja laskutoimitukset: Laskutoimituksissa käytetään luonnollisia lukuja. Varmistetaan, että oppilaat hallitsevat lukumäärän, lukusanan ja numeromerkinnän välisen yhteyden. Ymmärrystä luvuista laajennetaan laskemalla, hahmottamalla ja arvioimalla lukumääriä. Harjoitellaan lukujonotaitoja sekä taitoa vertailla ja asettaa lukuja järjestykseen. Tutkitaan lukujen ominaisuuksia kuten parillisuutta, monikertoja ja puolittamista. Pehdytään lukujen 1 – 10 hajotelmiin.

Ohjataan oppilaita käyttämään lukuja tarkoituksenmukaisella tavalla eri tilanteissa, lukumäärän, järjestyksen ja mittaustuloksen ilmaisemisessa sekä laskutoimituksissa.

Pehdytään kymmenjärjestelmän periaatteeseen konkreettisten mallien avulla.

Kehitetään oppilaiden yhteen- ja vähennyslaskutaitoja ensin lukualueella 0 – 20 ja sitten lukualueella 0 – 100. Harjoitellaan erilaisia päässä-laskustrategioita laskutaidon sujuvoittamiseksi. Yhteen- ja vähennyslaskut konkretisoidaan erilaisissa sovellustilanteissa. Opitaan hyödyntämään vaihdannaisuutta ja liitännäisyyttä yhteenlaskussa.

Ohjataan oppilaita ymmärtämään kertolaskun käsite konkretian avulla ja opetellaan kertotaulut 1-5 ja 10. Luodaan pohja ymmärtää jakolasku sekä kerto- ja jakolaskun yhteys. Hyödynnetään vaihdannaisuutta kertolaskussa ja tutustutaan kertolaskun liitännäisyyteen.

Pohjustetaan murtoluvun käsitettä jakamalla kokonainen yhtä suuriin osiin.

S3 Geometria ja mittaaminen: Kehitetään oppilaiden taitoa hahmottaa kolmiulotteista ympäristöä ja havaita siinä tason geometriaa. Harjoitellaan suunta- ja sijaintikäsitteiden käyttöä.

Tutkitaan yhdessä kappaleita ja tasokuvioita. Tunnistamisen lisäksi rakennetaan ja piirretään. Ohjataan oppilaita löytämään ja nimeämään ominaisuuksia, joiden mukaan kappaleita ja tasokuvioita myös luokitellaan.

Harjoitellaan mittaamista ja ohjataan oppilaita oivaltamaan mittaamisen periaate. Käsitellään suureita pituus, massa, tilavuus ja aika sekä harjoitellaan niihin liittyvien mittayksiköiden käyttöä. Keskeisiä mittayksiköitä ovat metri ja senttimetri, kilogramma ja gramma sekä litra ja desilitra. Harjoitellaan kellonaikoja ja ajanyksiköitä.

S4 Tietojenkäsittely ja tilastot: Pohjustetaan oppilaiden taitoja kerätä ja tallentaa tietoja kiinnostavista aihepiireistä. Laaditaan ja tulkitaan yksinkertaisia taulukoita ja pylväsdiagrammeja.

Matematiikan oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokalla 1-2

Opetuksen lähtökohtana käytetään oppilaille tuttuja ja kiinnostavia aiheita ja ongelmia. Tavoitteena on luoda oppimisympäristö, jossa matematiikkaa opiskellaan toiminnallisesti ja välineiden avulla. Opetuksessa käytetään vaihtelevia työtapoja. Oppilaat tottuvat työskentelemään sekä itsenäisesti että yhdessä. Pedagogisesti ohjatut leikit ja pelit ovat yksi tärkeä työtapo. Opetuksessa ja opiskelussa käytetään tieto- ja viestintäteknologiaa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki matematiikassa vuosiluokilla 1-2

Koulun alkaessa selvitetään, mitä oppilaat jo osaavat ja millaisia eroja osaamisessa on. Kumulatiivisena oppiaineena matematiikan perusasioiden hallinta on välttämätön edellytys uusien sisältöjen oppimiselle. Oppilaille tarjotaan tukea puutteellisten, aiemmin opittujen tietojen ja taitojen täydentämiseen sekä uusien sisältöjen oppimiseen. Matematiikan oppimisen valmiuksien kehittämiseksi ja matematiikan oppimiselle varataan riittävästi aikaa ja tuetaan oppimista systemaattisesti. Oppilaiden matematiikan osaamista ja taitojen kehittymistä seurataan jatkuvasti. Tarjottava tuki antaa oppilaille mahdollisuuden kehittää taitojaan niin, että oppimisen ja osaamisen ilo säilyvät. Oppilaille tarjotaan sopivia välineitä oppimisen tueksi ja luodaan mahdollisuuksia oivaltaa ja ymmärtää itse. Oppilaille turvataan mahdollisuus riittävään harjoitteluun.

Taitaville oppilaille tarjotaan mahdollisuus syventää vuosiluokkien 1-2 sisältöjen ymmärtämistä. Sisältöalueita voivat olla esimerkiksi luonnollisten lukujen ominaisuudet, erilaiset lukujonot, geometria, luova ongelmanratkaisu ja vaativammat peruslaskutoimitusten sovellukset.

Oppilaan oppimisen arviointi matematiikassa vuosiluokilla 1-2

Vuosiluokilla 1-2 oppimisen arvioinnin päätehtävänä lukuvuoden aikana on tukea ja edistää oppilaiden matemaattisen ajattelun ja osaamisen kehittymistä kaikilla tavoitealueilla. Matematiikan oppimisen arviointi ja palaute on kannustavaa. Oppilaita rohkaistaan vahvuuksien ylläpitämiseen ja kehittymässä olevien taitojen harjoitteluun. Oppilaita ohjataan huomaamaan oman oppimisensa eteneminen.

Oppilaiden matematiikan ymmärtämisen ja osaamisen tasoa voidaan selvittää puheen, välineiden, piirtämisen tai kirjallisen työskentelyn avulla. Oppilailla tulee olla mahdollisuus osoittaa edistymistään eri tavoin. On tärkeää arvioida ratkaisujen oikeellisuuden lisäksi tekemisen tapaa ja sujuvuutta.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita matematiikassa ovat

- edistyminen lukukäsitteen ymmärtämisessä ja lukujonotaidoissa
- edistyminen kymmenjärjestelmän ymmärtämisessä
- edistyminen laskutaidon sujuvuudessa
- edistyminen kappaleiden ja kuvioiden luokittelun taidoissa

YMPÄRISTÖOPPI

Ympäristöopin tavoitteet vuosiluokalla 1 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
-----------------------------	--	--------------------------------

Merkitys, arvot ja asenteet		
T1 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia toteuttaa luontaista uteliaisuuttaan ja auttaa oppilasta kokemaan ympäristöopin asiat merkitykselliseksi itselleen	S1-S6	
T2 kannustaa oppilasta iloitsemaan ympäristöopin oppimisesta, omasta osaamisesta ja uusista haasteista sekä harjoittelemaan pitkäjänteistä työskentelyä	S1-S6	L1, L6
T3 tukea oppilaan ympäristöherkkyyden kehittymistä ja ohjata oppilasta toimimaan kestäväällä tavalla lähiympäristössä ja kouluyhteisössä	S1-S6	L3, L7
Tutkimisen ja toimimisen taidot		
T4 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään lähiympäristössään	S2-S4, S6	L3
T5 kannustaa oppilasta ihmettelemään ja kyselemään sekä käyttämään yhteisiä pohdintoja pienten tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana	S1-S6	L1, L7
T6 ohjata oppilasta tekemään havaintoja ja kokeiluja koulussa ja lähiympäristössä eri aisteja ja yksinkertaisia tutkimusvälineitä käyttäen sekä esittelemään tuloksiaan eri tavoin	S1-S6	L1, L4
T7 ohjata oppilasta kuvailemaan, vertailemaan ja luokittelemaan monipuolisesti eliöitä, elinympäristöjä, ilmiöitä, materiaaleja ja tilanteita sekä nimeämään niitä	S1-S6	L1, L4
T8 opastaa oppilasta toimimaan turvallisesti, noudattamaan annettuja ohjeita ja hahmottamaan niiden perusteluita	S1-S6	L3
T9 ohjata oppilasta tutustumaan monipuolisesti arjen teknologiaan sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään, rakentamaan ja luomaan uutta yhdessä toimien	S2, S4, S6	L3, L1
T10 ohjata oppilasta harjoittelemaan ryhmässä toimimisen taitoja ja tunnetaitoja sekä vahvistamaan itsensä ja muiden arvostamista	S1-S6	L2, L3
T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa havaintojen taltioimisessa ja esittämisessä	S1-S6	L5, L4
Tiedot ja ymmärrys		
T12 ohjata oppilasta jäsentämään ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla	S1-S6	L1
T13 ohjata oppilasta ymmärtämään yksinkertaisia kuvia, malleja ja karttoja ympäristön kuvaajina	S1-S6	L4, L1
T14 rohkaista oppilasta ilmaisemaan itseään ja harjoittelemaan näkemystensä perustelemista	S1-S6	L2, L4
T15 ohjata oppilasta pohtimaan kasvua ja kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia tukevia tekijöitä sekä elämän perusedellytyksiä	S1, S5	L3

Ympäristöoppi
Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 1.

MERKITYS, ARVOT, ASENTEET

Osaan toimia luontoa ja lähiympäristöäni kunnioittaen ja säästän.
Osaan liikkua turvallisesti lähiympäristössäni.

TUTKIMISEN JA TOIMIMISEN TAIDOT

Osaan havainnoida ja tutkia lähiympäristöäni yksin ja yhdessä.
Osaan kertoa havainnoistani muille erilaisin keinoin.

TIEDOT JA YMMÄRRYS

Tunnen ihmiskehon keskeiset osat.

Tiedän, mitkä asiat vaikuttavat koululaisen terveyteen ja hyvinvointiin.

Ympäristöopin tavoitteet vuosiluokalla 2 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Merkitys, arvot ja asenteet		
T1 tarjota oppilaalle mahdollisuuksia toteuttaa luontaista uteliaisuuttaan ja auttaa oppilasta kokemaan ympäristöopin asiat merkitykselliseksi itselleen	S1-S6	
T2 kannustaa oppilasta iloitsemaan ympäristöopin oppimisesta, omasta osaamisesta ja uusista haasteista sekä harjoittelemaan pitkäjänteistä työskentelyä	S1-S6	L1, L6
T3 tukea oppilaan ympäristöherkkyyden kehittymistä ja ohjata oppilasta toimimaan kestäväällä tavalla lähiympäristössä ja kouluyhteisössä	S1-S6	L3, L7
Tutkimisen ja toimimisen taidot		
T4 ohjata oppilasta tutkimaan ja toimimaan sekä liikkumaan ja retkeilemään lähiympäristössään	S2-S4, S6	L3
T5 kannustaa oppilasta ihmettelemään ja kyselemään sekä käyttämään yhteisiä pohdintoja pienten tutkimusten ja muun toiminnan lähtökohtana	S1-S6	L1, L7
T6 ohjata oppilasta tekemään havaintoja ja kokeiluja koulussa ja lähiympäristössä eri aisteja ja yksinkertaisia tutkimusvälineitä käyttäen sekä esittelemään tuloksiaan eri tavoin	S1-S6	L1, L4
T7 ohjata oppilasta kuvailemaan, vertailemaan ja luokittelemaan monipuolisesti eliöitä, elinympäristöjä, ilmiöitä, materiaaleja ja tilanteita sekä nimeämään niitä	S1-S6	L1, L4
T8 opastaa oppilasta toimimaan turvallisesti, noudattamaan annettuja ohjeita ja hahmottamaan niiden perusteluita	S1-S6	L3
T9 ohjata oppilasta tutustumaan monipuolisesti arjen teknologiaan sekä innostaa oppilaita kokeilemaan, keksimään, rakentamaan ja luomaan uutta yhdessä toimien	S2, S4, S6	L3, L1
T10 ohjata oppilasta harjoittelemaan ryhmässä toimimisen taitoja ja tunnetaitoja sekä vahvistamaan itsensä ja muiden arvostamista	S1-S6	L2, L3
T11 ohjata oppilasta käyttämään tieto- ja viestintäteknologiaa tiedon hankkimisessa sekä havaintojen taltioimisessa ja esittämisessä	S1-S6	L5, L4
Tiedot ja ymmärrys		

T12 ohjata oppilasta jäsentämään ympäristöä, ihmisten toimintaa ja niihin liittyviä ilmiöitä ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla	S1-S6	L1
T13 ohjata oppilasta ymmärtämään yksinkertaisia kuvia, malleja ja karttoja ympäristön kuvaajina	S1-S6	L4, L1
T14 rohkaista oppilasta ilmaisemaan itseään ja harjoittelemaan näkemystensä perustelemista	S1-S6	L2, L4
T15 ohjata oppilasta pohtimaan kasvua ja kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia tukevia tekijöitä sekä elämän perusedellytyksiä	S1, S5	L3

Ympäristöoppi Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 2.
<p>MERKITYS, ARVOT, ASENTEET Tiedän, miksi ympäristöä ja luontoa pitää suojella. Tunnistan tunnetiloja ja Osaan nimetä niitä.</p> <p>TUTKIMISEN JA TOIMIMISEN TAIDOT Osaan havainnoida ja tutkia ympäristöäni yksin ja yhdessä. Osaan toimia ympäristöä säästäen sekä lajitella jätteitä.</p> <p>TIEDOT JA YMMÄRRYS Osaan tutkia erilaisia kuvia, malleja ja karttoja. Tiedän, miten vaaratilanteissa toimitaan. Tiedän, miten keho toimii ja tunnen ihmisen elämänvaiheet. Osaan nimetä vuodenajat, kuukaudet sekä viikonpäivät.</p>

Ympäristöopin tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokalla 1-2

Ihmisen keho ja terveyden edistäminen.

S1 Sisältöjä valitaan siten, että oppilalle muodostuu ymmärrys ihmisen kehon osista ja elintoiminnoista sekä elämäntilanteista ja oman ikäkauden kasvusta ja kehityksestä pääpiirteissään.

Harjoitellaan tunnetaitoja ja mielen hyvinvoinnin edistämistä kuten itsensä ja muiden arvostamista ikäkauden mukaisesti.

Turvallisuus ja arjen taidot

S2 Havainnoidaan oppimisympäristöjä turvallisuuden kannalta. Harjoitellaan turvallista toimimista lähiympäristössä ja liikenteessä. Perehdytään turvataitoihin sekä turvallisuusohjeisiin ja niiden perusteluihin.

Oppimistehtäviä ja sisältöjä valitaan siten, että ne liittyvät kotona ja koulussa toimimiseen. Käytetään ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteitä kuvaamaan ilmiöitä ja teknologiaa sekä arjen tilanteita ja toimintaa kuten säänmukaista pukeutumista.

Harjoitellaan yhteistyötaitoja ja erilaisissa ryhmissä toimimista. Lisäksi harjoitellaan arjen käyttäytymistapoja erilaisissa tilanteissa, fyysisen koskemattomuuden kunnioittamista, kiusaamisen ehkäisyä, arjen pieniä itsehoitotaitoja ja avun hakemista.

Lähiympäristön ja sen muutosten havainnointi:

S3 Havainnointia ja luonnossa tutkimisen ja toimimisen taitoja harjoitellaan koulun lähellä erilaisissa luonnonympäristöissä ja rakennetuissa ympäristöissä. Tunnistetaan maastossa yleisimpiä eliölajeja ja niiden elinympäristöjä sekä rakennetun ympäristön kohteita. Havainnoidaan luonnon ominaispiirteitä, ilmiöitä ja ominaisuuksia kaikkina vuodenaikoina. Ympäristöä ja sen ilmiöitä kuten säätä kuvataan ympäristöopin eri tiedonalojen käsitteiden avulla. Harjoitellaan pihakartan laatimista tutusta ympäristöstä sekä opitaan ymmärtämään kartan idea.

Tutkiminen ja kokeileminen

S4 Sisällöksi valitaan luontoon, rakennettuun ympäristöön, arjen ilmiöihin ja teknologiaan sekä ihmiseen ja

ihmisen toimintaan liittyviä ongelmanratkaisu- ja tutkimustehtäviä. Tehtävien avulla harjoitellaan tutkimuksen tekemisen eri vaiheita. Arjen pulmiin kokeillaan ja keksitään yhdessä vaihtoehtoja ja ratkaisuja. Havainnoidaan liikettä ja pohditaan syitä liikkeen muutoksiin. Pienimuotoisia kokeiluja ja tutkimuksia tehdään myös lähiympäristössä sekä kasveja kasvattamalla.

Elämän perusedellytysten pohtiminen

S5 Perehdytään elämän perusedellytyksiin ravinnon, veden, ilman, lämmön ja huolenpidon osalta. Tutustutaan ravinnontuotantoon ja juomaveden alkuperään.

Kestävän elämäntavan harjoittelu

S6 Sisältöjä valitaan monipuolisesti kestävän kehityksen eri osa-alueilta. Omista ja yhteisistä tavaroista huolehtimista harjoitellaan. Omalla toiminnalla vähennetään syntyvää jätettä sekä opitaan kierrättämään tavaroita ja lajittelemaan jätteitä. Tutustutaan omaan kotiseutuun ja sen merkitykseen. Osallistutaan oman lähiympäristön tilan sekä kouluuyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. Pohditaan omien tekojen merkitystä itselle, muille ihmisille sekä omalle lähiympäristölle.

.

.

Ympäristöopin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnan lähtökohtana ovat oppilaiden omat kokemukset ihmiseen, ympäristöön, ihmisen toimintaan ja arkeen liittyvistä asioista, ilmiöistä ja tapahtumista. Oppimisympäristöjä ja työtapoja valitessa otetaan huomioon toiminnallisuus, kokemuksellisuus, elämyksellisyys, draaman ja tarinoiden käyttö sekä ympäristöopin monitieteinen perusta. Ympäristöopin eri tiedonalojen ilmiöitä pyritään tutkimaan luonnollisissa tilanteissa ja ympäristöissä. Oppimisympäristöinä käytetään koulun tilojen ja opetusryhmän lisäksi monipuolisesti lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä, erilaisia yhteisöjä ja vuorovaikutustilanteita, tieto- ja viestintäteknologisia ympäristöjä sekä paikallisia mahdollisuuksia kuten yhteistyötä luontokoulujen, museoiden, yritysten, kansalaisjärjestöjen, luonto- ja tiedekeskusten kanssa. Tavoitteiden kannalta keskeistä on oppilaiden osallisuus ja vuorovaikutus yksinkertaisten tutkimusten suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä erilaisten näkökulmien ja ratkaisujen pohtimisessa. Oppilaiden aktiivinen työskentely opiskeltavan ilmiön, teeman tai ajankohtaisen ongelman parissa tukee ympäristöopin tavoitteiden mukaista oppimista.

Vihdin

painotukset

Pyrimme herättämään ja ruokkimaan oppilaiden uteliaisuutta tieteenaloiden ilmiöitä kohtaan. Työtavoissa painotetaan toiminnallisuutta, kokemuksellisuutta, elämyksellisyyttä, draaman ja tarinoiden käyttöä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki ympäristöopissa vuosiluokilla 1-2

Ympäristöopin tavoitteiden kannalta keskeistä on ohjata oppilaita käyttämään monipuolisesti erilaisia opiskelutapoja. Ohjausta tarvitaan erityisesti turvalliseen ja muut huomioivaan toimimiseen eri oppimisympäristöissä. Opetuksessa ja työtapojen valinnassa otetaan huomioon oppilaiden aikaisemmat tiedot ja taidot sekä kehitykseen, elämäntilanteeseen ja kulttuuriin liittyvät erityistarpeet. Oppilaita ohjataan kunnioittamaan jokaisen oikeutta yksityisyyteen itseään koskevissa henkilökohtaisissa asioissa. Tutkimuksellinen työskentely ja eri ajattelutaitojen tasoilla olevat harjoitukset voivat tukea eriyttämistä yksilöllisten tarpeiden mukaan. Yhteisönä toimiminen tukee yhdessä oppimista ja erilaisten vahvuuksien hyödyntämistä. Ohjaus ja tuki, työtapojen valinta sekä onnistumisen kokemukset tukevat oppilaiden oppijaminäkuvan vahvistumista ympäristöopissa. Oppilaille annetaan mahdollisuus myös syventymiseen ja rauhoittumiseen.

Vihdin

painotus

Tuemme oppilaiden minäkuvan vahvistumista onnistumisen kokemuksilla, oivaltamisen elämyksillä ja pitkäjänteiseen työskentelyyn uppoutumisella.

Oppilaan oppimisen arviointi ympäristöopissa vuosiluokilla 1-2

Opittavien asioiden jakaminen kokonaisuuksiksi, joilla on omat tavoitteensa ja arviointiperusteensa, tukee monipuolista arviointia. Työskentelyn etenemistä ohjataan rakentavan palautteen, kysymysten ja konkreettisten kehittämisehdotusten avulla. Myönteinen palaute ja kannustaminen tukevat erityisesti tutkimisen taitojen ja motivaation kehittymistä. Oppilaat voivat ilmaista osaamistaan kirjoitetun tekstin sijaan myös toimintana ja muuna

ilmaisuna, joten oppilaille tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia osoittaa oppimistaan. Kokonaisuuksien lopussa arvioidaan sovittujen tavoitteiden saavuttamista. Oppilaat harjoittelevat tunnistamaan omaa oppimistaan ja toimintaansa. Arvioinnin kohteena eivät ole oppilaiden arvot, asenteet, terveystietäytyminen, sosiaalisuus, temperamentti tai muut henkilökohtaiset ominaisuudet.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita ympäristöopissa ovat

- edistyminen lähiympäristössä tutkimisessa sekä toimimisessa ja liikkumisessa
- edistyminen havaintojen tekemisessä
- edistyminen turvallisen toimimisen taidoissa
- edistyminen ryhmässä toimimisen taidoissa.

Vihdin painotukset

Painotamme edistymistä ryhmässä toimimisen taidoissa, ja oppilaiden harjoittelua tunnistamaan omaa oppimistaan ja toimintaansa.

EVANKELISLUTERILAINEN USKONTO

Uskonnon opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 1 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 Herättää oppilaassa mielenkiinto uskonnon opiskelua kohtaan. Opastaa tuntemaan oman perheen ja luokan uskonnollista ja katsomuksellista taustaa.	S1, S2, S3 Tutustutaan oppilaiden perheisiin ja koteihin, sukuun, historiaan, uskontoihin ja katsomuksiin.	L2, L4
T2 Ohjata oppilasta tutustumaan opetettavan uskonnon keskeisiin käsitteisiin, kertomuksiin ja symboleihin.	S1 Tutustutaan Raamatun keskeisiin kertomuksiin ja henkilöihin.	L1
T3 Ohjata oppilaita tutustumaan opiskeltavan uskonnon vuodenvieräpäivään, juhliin ja tapoihin.	S1 Tutustutaan kirkkovuoden juhliin, niiden sisältöihin, perinteisiin, merkityksiin, viettopauihin ja virsiin.	L2, L3 L7
T5 Rohkaista oppilaita ilmaisemaan omia tunteitaan, ajatuksiaan, mielipiteitään.	S3 Ohjataan sanottamaan omia ajatuksia ja tunteita.	L2, L6, L7
T6 Ohjata oppilaita kunnioittamaan ja kuuntelemaan toisten ihmisten ajatuksia ja mielipiteitä.	S3 Harjoitellaan kuuntelemista ja keskustelemista.	L2, L6, L7
T6 Ohjata oppilasta toimimaan oikeudenmukaisesti ja empaattisesti.	S3 Pohditaan erilaisia näkökulmia, oikeata ja väärää, ohjataan tunnistamaan toisten tunteita.	L2, L6, L7
T7 Ohjata oppilasta ymmärtämään vastuuta itsestään, omasta käyttäytymisestään ja omasta lähiympäristöstä.	S3 Ohjataan pohtimaan omien tekojen seurauksia.	L3, L7

**Evangelisluterilainen uskonto
Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 1.**

SUHDE OMAAN USKONTOON

Tunnistan opetettavan uskonnon keskeisiä käsitteitä, kertomuksia ja symboleita.
Tiedän keskeisimmät kirkkovuoden juhlat (joulu ja pääsiäinen) ja niihin liittyviä erilaisia tapoja.

USKONTOJEN MAAILMA

Ymmärrän, että on olemassa erilaisia uskontoja ja katsomuksia.

HYVÄ ELÄMÄ

Uskallan kertoa tunteistani, ajatuksistani ja mielipiteistäni.
Osaan kuunnella ja kunnioittaa toisten ajatuksia ja mielipiteitä.
Toimin oikeudenmukaisesti ja empaattisesti.
Osaan tunnistaa toisten tunteita.
Ymmärrän oikean ja väärän eron.
Otan vastuuta omasta toiminnastani ja käyttäytymisestääni.
Otan vastuuta lähiympäristöstäni.
Osaan toimia ryhmässä.

Uskonnon opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 2 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T2 Ohjata oppilasta tutustumaan opetettavan uskonnon keskeisiin käsitteisiin, kertomuksiin ja symboleihin.	S1 Tutustutaan Raamatun keskeisiin kertomuksiin ja henkilöihin.	L1
T3 Ohjata oppilaita tutustumaan opiskeltavan uskonnon vuodenvieroksiin, juhliin ja tapoihin.	S1 Tutustutaan kirkkovuoden juhliin, niiden sisältöihin, perinteisiin, merkityksiin, viettotapoihin ja virsiin.	L2, L3, L7
T4 Kannustaa oppilaita tutustumaan oman luokan, koulun ja lähiympäristöjen uskontojen sekä katsomusten tapoihin ja juhlaperinteisiin.	S2 Tutustutaan Vihdin uskonnolliseen elämään ja uskonnottomuuteen.	L2, L3, L7
T6 Ohjata oppilaita ilmaisemaan omia tunteitaan ja toimimaan oikeudenmukaisesti ja empaattisesti.	S3 Pohditaan erilaisia näkökulmia, oikeata ja väärää, ohjataan tunnistamaan toisten tunteita.	L2, L6, L7
T6 Ohjata oppilaita kunnioittamaan ja kuuntelemaan toisten ihmisten ajatuksia, mielipiteitä ja vakaumusta.	S3 Tutustutaan Lasten oikeuksien sopimukseen. Harjoitellaan kuuntelemista ja keskustelemista.	L2, L6, L7
T7 Ohjata oppilasta ymmärtämään vastuuta itsestään, omasta käyttäytymisestäään ja omasta lähiympäristöstä. Ohjata oppilasta hahmottamaan vastuuta yhteisöstä ympäristöstä ja luonnosta.	S3 Ohjataan pohtimaan omien tekojen seurauksia itselle ja muille.	L3, L7

**Evangelisluterilainen uskonto
Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 2.**

SUHDE OMAAN USKONTOON

Tunnistan opetettavan uskonnon keskeisiä käsitteitä, kertomuksia ja symboleita.
Tiedän keskeisimmät kirkkovuoden juhlat (joulu ja pääsiäinen) ja niihin liittyviä erilaisia tapoja.

USKONTOJEN MAAILMA

Ymmärrän, että on olemassa erilaisia uskontoja ja katsomuksia ja Osaan nimetä joitakin.

HYVÄ ELÄMÄ

Uskallan kertoa tunteistani, ajatuksistani ja mielipiteistäni.
Osaan kuunnella ja kunnioittaa toisten ajatuksia ja mielipiteitä.
Toimin oikeudenmukaisesti ja empaattisesti.
Osaan tunnistaa toisten tunteita.
Ymmärrän oikean ja väärän eron.
Otan vastuuta omasta toiminnastani ja käyttäytymisestääni.
Otan vastuuta yhteisestä ympäristöstä ja luonnosta.
Osaan toimia ryhmässä.

Uskonnon opetukseen liittyvät sisältöalueet

S1 Suhde omaan uskontoon: Opetuksessa lähdetään liikkeelle oppilaan perheen ja suvun historiasta, uskonnoista ja katsomuksista. Opetuksessa huomioidaan erilaiset perhemuodot. Tutustutaan kirkkovuoden keskeisiin juhliin joulun ja pääsiäiseen sekä niihin liittyviin Raamatun kertomuksiin ja perinteisiin. Opetuksessa käsitellään myös kristilliseen elämäntapaan liittyviä juhlia, niiden sisältöä ja merkitystä. Tarkastellaan perheiden erilaisia tapoja viettää vuodenkiertoon ja elämäntapaan liittyviä juhlia. Opiskellaan kirkkovuoteen ja lapsuuteen liittyviä virsiä ja musiikkia. Tutustutaan kristinuskoon ja seurakuntaan liittyviin keskeisiin käsitteisiin ja symboleihin. Tutustutaan kristilliseen jumalakäsitykseen ja kirkkorakennukseen.

S2 Uskontojen maailma: Tutustutaan kouluyhteisössä ja koulun lähiympäristössä läsnä oleviin uskontoihin, niiden keskeisiin juhliin ja tapoihin. Otetaan huomioon myös kristinuskon monimuotoisuus sekä uskonnottomuus.

S3 Hyvä elämä: Opetuksessa käsitellään elämän kunnioittamisen, ihmisarvon ja lasten oikeuksien merkitystä. Opetuksessa aloitetaan oppilaan elämäntapaan pohdinta ja avataan kristillistä näkökulmaa niihin. Keskeisiä sisältöjä ovat eettinen pohdinta, YK:n Lapsen oikeuksien sopimus ja Kultainen sääntö. Pohditaan oppilaiden arjesta nousevia kysymyksiä ja yhdistetään niitä valittuihin Raamatun kertomuksiin. Rohkaistaan oppilasta tunnistamaan ja ilmaisemaan tunteitaan sekä eläytymään toisen asemaan ja hyväksymään erilaisuutta. Pohditaan omia tekoja ja niiden seurauksia sekä vastuuta toisista ihmisistä, ympäristöstä ja luonnosta.

Uskonnon oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Opetuksessa pyritään kiireettömyyteen ja avoimen, luottamuksellisen keskusteluympäristön luomiseen. Opetuksessa on tärkeää, että jokainen oppilas tulee kuulluksi omine havaintoineen ja kokemuksineen. Oppilaita rohkaistaan vuorovaikutukselliseen oppimiseen, keskusteluun ja omien mielipiteiden perusteluun sekä erilaisuuden hyväksymiseen. Opetuksessa keskeistä on oppilaslähtöisyys ja oppilaan oman kokemusmaailman kunnioittaminen etenkin eettisiä kysymyksiä tarkasteltaessa. Luovat, toiminnalliset ja elämykselliset menetelmät, projektit ja keskustelut tukevat oppilasta kokonaisvaltaisena, kaikkia aistejaan oppimisessa hyödyntävänä vuorovaikutustaitoisena ja aktiivisena oppijana. Opetuksessa voidaan toteuttaa yksilö- tai ryhmäprojekteja myös oppiaineen eri oppimäärien kesken sekä oppiainerajat ylittäen. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti ja vuorovaikutteisesti tieto- ja viestintäteknologiaa. Kertomuksia, musiikkia, kuvataidetta, leikkiä, draamaa sekä vierailijoita ja vierailuja eri kohteisiin käytetään tukemaan monipuolista työskentelyä ja oppimisen iloa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki uskonnossa vuosiluokilla 1-2

Uskonnon eri oppimäärien opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet ja taustat kuten kielitaito ja kulttuuritausta. Keskeisiä käsitteitä pohditaan ja avataan niin, että niiden ymmärtäminen on mahdollista kaikille oppilaille. Käytettävät työtavat sovitetaan ikäkauteen. Opetuksessa luodaan oppimista ja osallisuutta edistäviä yhteisiä tilanteita sekä ohjataan ja vahvistetaan oppilaan opiskelutaitoja ja oma-aloitteisuutta.

Oppilaan oppimisen arviointi uskonnossa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Monipuolinen palaute rakentuu osaksi työskentelyä ja yhteisiä keskusteluja. Palaute ohjaa oppilaita yhteistyötaitoissa ja rohkaisee ilmaisemaan ajatuksiaan. Opetuksessa annetaan tilaa ja oppilaita kannustetaan ihmettelyyn, kysymiseen sekä omien mielipiteiden perusteluun ja toisten näkemysten kuunteluun. Monipuoliset työtavat luovat oppilaille mahdollisuuksia osoittaa ja itse huomata edistymistään ja osaamistaan.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita uskonnossa ovat:

- edistyminen lähiympäristön katsomuksellisten ilmiöiden tunnistamisessa ja nimeämisessä
- edistyminen ryhmässä toimimisen taidoissa

ORTODOKSINEN USKONTO

Ortodoksisen uskonnon opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 1 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 herättää oppilaassa mielenkiinto uskonnon opiskelua kohtaan ja opastaa tuntemaan oman perheen uskonnollista ja katsomuksellista taustaa	S1-S3 Tutustutaan omaan itseeseen ortodoksina ja kirkon jäsenenä. Tutustutaan oman perheen uskonnollisiin taustoihin.	L2 L4
T2 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon keskeisiin käsitteisiin, kertomuksiin ja symboleihin	S1 Opetellaan tunnistamaan kirkon pyhiä ihmisiä (<i>esim. Kristus, Neitsyt Maria, muut pyhät ihmiset kuten pyhä Nikolaos</i>). Tutustutaan oman kirkon rukouksiin. Opetellaan käsitteet Jumala ja Jumalan Poika. Tutustutaan uskonnon muihin keskeisiin käsitteisiin: kirkko, pappi, risti, ikoni, lampukka ja tuohus. Tutustutaan Raamattuun kirkon kirjana. Tutustutaan ehtoolliseen sakramenttina. Opitaan tunnistamaan enkeleihin, Jeesukseen ja Neitsyt Mariaan liittyviä ikonit.	L1

<p>T3 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon vuodenvuorokiertoon, juhliin ja tapoihin</p>	<p>S1 Tutustutaan kodin ja kirkkovuoden keskeisiin juhliin.</p> <p>Opetellaan tunnistamaan joulun ja pääsiäiseen liittyviä rukouksia ja lauluja.</p> <p>Opetellaan tunnistamaan oman kirkon kirkkovuoden alku: luomakunnan päivä ja maailman luominen.</p>	<p>L2 L7</p>
<p>T4 kannustaa oppilasta tutustumaan luokan, koulun ja lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteisiin</p>	<p>S2 Tutustutaan oman koulun eri uskontoihin ja uskonnottomuuteen.</p> <p>Tutustutaan omassa koulussa vietettäviin uskonnollisiin juhliin sekä perinnejuhlisiin.</p>	<p>L2 L3 L7</p>
<p>T5 rohkaista oppilasta tunnistamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan</p>	<p>S1, S3 Harjoitellaan omien ajatusten ja tunteiden kertomista.</p> <p>Keskustellaan myötätunnon osoittamisesta.</p>	<p>L2 L6 L7</p>
<p>T6 ohjata oppilasta toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia</p>	<p>S1-S3 Keskustellaan ihmiselämään liittyvistä kysymyksistä Raamatun kertomusten avulla.</p> <p>Tutkistellaan ihmisoikeuksia lapsen näkökulmasta.</p> <p>Harjoitellaan toisen ihmisen huomioon ottamista ja työrauhan antamista luokassa.</p>	<p>L2 L6 L7</p>
<p>T7 ohjata oppilaita eettiseen pohdintaan sekä hahmottamaan, mitä tarkoittaa vastuu itsestä, yhteisöstä, ympäristöstä ja luonnosta</p>	<p>S1, S3 Käsitellään vastuuta muista ihmisistä esimerkiksi Raamatun kertomusten avulla.</p> <p>Keskustellaan ympäristön ja luonnon kunnioittamisesta ja ihmisten vastuusta näistä.</p> <p>Tutustutaan kierrätykseen ja säästämiseen.</p>	<p>L3 L7</p>
<p>T8 luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä</p>	<p>S1-S3 Harjoitellaan oman mielipiteen esittämistä, muiden kuuntelemista ja keskustelutaitoja.</p>	<p>L1 L5 L6 L7</p>

<p>SUHDE OMAAN USKONTOON Tunnistan oman kirkon käsitteitä, kertomuksia ja symboleita. Tunnistan keskeisimmät kirkkovuoden juhlat ja niihin liittyviä erilaisia tapoja.</p> <p>USKONTOJEN MAAILMA Ymmärrän, että on olemassa erilaisia uskontoja ja katsomuksia.</p> <p>HYVÄ ELÄMÄ Uskallan kertoa tunteistani, ajatuksistani ja mielipiteistäni. Kuuntelen toisten ajatuksia ja mielipiteitä. Toimin oikeudenmukaisesti. Osaan tunnistaa toisten tunteita. Ymmärrän oikean ja väärän eron. Otan vastuuta omasta toiminnastani ja käyttäytymisestääni. Otan vastuuta lähiympäristöstäni. Toimin ryhmässä.</p>
--

Ortodoksisen uskonnon opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 2 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T2 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon keskeisiin käsitteisiin, kertomuksiin ja symboleihin	<p>S1 Tutustutaan seurakuntaan ja seurakunnan jäsenyyteen sekä seurakunnan työntekijöihin.</p> <p>Perehdytään sakramentteihin ja niihin liittyviin käsitteisiin.</p> <p>Tutustutaan erilaisiin ikoneihin.</p> <p>Tutustutaan opetuslapsiin.</p> <p>Tutustutaan käsitteeseen Pyhä Kolminaisuus: Isä, Poika ja Pyhä Henki.</p> <p>Tutustutaan kirkkorakennukseen ja sen esineisiin.</p>	L1
T3 ohjata oppilasta tutustumaan opiskeltavan uskonnon vuodenkiertoon, juhliin ja tapoihin	<p>S1 Opitaan ymmärtämään pyhäpäivän ja arjen ero.</p> <p>Tutustutaan kirkkovuoden juhliin ja niihin liittyviin tapoihin.</p> <p>Tutustutaan paastoon.</p> <p>Tutustutaan erilaisiin jumalanpalveluksiin ja niihin liittyviin tapoihin.</p> <p>Opitaan tunnistamaan rukouksia ja lauluja.</p>	L2 L7

	Keskustellaan omasta ja toisten nimikkopyhistä.	
T4 kannustaa oppilasta tutustumaan luokan, koulun ja lähiympäristön uskontojen ja katsomusten tapoihin ja juhlaperinteisiin	S2 Tutustutaan juutalaisuuden, islamin ja kristinuskon piirteisiin. Tutustutaan koulun lähialueen uskontoihin sekä uskonnottomuuteen ja näihin liittyviin tapoihin ja juhliin. Tutustutaan omassa koulussa vietettäviin uskonnollisiin juhliin sekä perinnejuhliin.	L2 L3 L7
T5 rohkaista oppilasta tunnistamaan ja ilmaisemaan omia ajatuksiaan ja tunteitaan	S1, S3 Harjoitellaan omien ajatusten ja tunteiden kertomista rohkeasti. Harjoitellaan tunnistamaan ja ilmaisemaan myötätuntoa toisten tunteille ja ajatuksille.	L2 L6 L7
T6 ohjata oppilasta toimimaan oikeudenmukaisesti, eläytymään toisen asemaan sekä kunnioittamaan toisen ihmisen ajatuksia ja vakaumusta sekä ihmisoikeuksia	S1-S3 Keskustellaan eriarvoisuudesta ja samanarvoisuudesta. Tutkitaan ihmiselämään liittyviä kysymyksiä Raamatun kertomusten avulla. Opitaan Raamatun kertomusten avulla ymmärtämään, mitä on hyvä elämä. Tutustutaan lasten oikeuksien sopimukseen.	L2 L6 L7
T7 ohjata oppilaita eettiseen pohdintaan sekä hahmottamaan, mitä tarkoittaa vastuu itsestä, yhteisöstä, ympäristöstä ja luonnosta	S1, S3 Pohditaan, mitä on vastuu ympäristöstä. Keskustellaan omasta hyvinvoinnista ja vastuusta omasta terveydestä. Tutustutaan hyväntekeväisyyteen. Tutustutaan kierrätykseen ja säästämiseen.	L3 L7
T8 luoda oppilaalle tilaisuuksia harjoitella omien mielipiteiden esittämistä ja perustelemista sekä erilaisten mielipiteiden kuuntelemista ja ymmärtämistä	S1-S3 Harjoitellaan oman mielipiteen esittämistä, muiden kuuntelemista ja keskustelutaitoja. Opetellaan hyväksymään erilaiset mielipiteet.	L1 L5 L6 L7

SUHDE OMAAN USKONTOON

Osaan kertoa oman uskonnon keskeisiä käsitteitä, Raamatun kertomuksia ja symboleita. Tiedän keskeisimmät kirkkovuoden juhlat ja niihin liittyviä erilaisia tapoja.

USKONTOJEN MAAILMA

Ymmärrän, että on olemassa erilaisia uskontoja ja katsomuksia ja osaan nimetä niistä joitakin (kuten juutalaisuus, islam, kristinusko, uskonnottomuus).

HYVÄ ELÄMÄ

Uskallan kertoa tunteistani, ajatuksistani ja mielipiteistäni.

Osaan kuunnella toisten ajatuksia ja mielipiteitä.

Toimin oikeudenmukaisesti.

Osaan tunnistaa toisten tunteita.

Ymmärrän oikean ja väärän eron.

Otan vastuuta omasta toiminnastani ja käyttäytymisestäni.

Otan vastuuta yhteisestä ympäristöstä ja luonnosta.

Toimin ryhmässä.

Ortodoksisen uskonnon tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

S1 Suhde omaan uskontoon: Opetuksessa otetaan huomioon perheiden erilaisuus, yhteys ortodoksisuuteen ja muihin kirkkoihin tai katsomuksiin. Opetuksessa aloitetaan mysteerioiden tarkastelu osana perheen ja lapsen omaa elämää. Tutustutaan alustavasti oman uskonnon piirteisiin ja kirkon keskeisiin käsitteisiin, sanastoon ja symboleihin sekä erilaisiin jumalanpalveluksiin. Tutkitaan kirkkoa rakennuksena. Tutustutaan omaan seurakuntaan sekä ortodoksisen kirkkovuoden keskeisiin juhliin vuoden kristillisen juhla-kierron mukaisesti. Tarkastelussa otetaan huomioon kirkkovuoden juhlien perinteet ja tavat sekä joitakin niihin liittyviä pyhiä ihmisiä. Tutustutaan oppilaan omaan nimikkopyhään.

S2 Uskontojen maailma: Tutustutaan oman luokan oppilaiden, koulun ja lähiympäristön uskontoihin, katsomuksiin ja uskonnottomuuteen koulun arjen tapahtumien ja juhlien yhteydessä. Opetuksessa huomioidaan juhlien sisällöissä tai kirkollisissa tapahtumissa mahdollinen ortodoksinen näkökulma. Tutustutaan oppilaan ortodoksisen perinnetaustaan osana monikulttuurista ortodoksisuutta.

S3 Hyvä elämä: Sisältöjen valinnassa otetaan huomioon ortodoksisen ihmiskäsitykseen liittyvä opetus vapaudesta ja vastuusta sekä ihmisen kokonaisvaltainen hyvinvointi. Perehdytään vastuuseen ympäristöstä ja luonnosta sekä tunnistetaan elämän ainutkertaisuus. Pyritään eläytymään toisen asemaan ja pohditaan ihmiselämään liittyviä kysymyksiä kuten toisesta välittäminen, anteeksiantaminen, rehellisyys, huolenpito, rakkaus niin perheessä kuin kouluyhteisössäkin. Selvitetään YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen merkitystä oppilaan omassa elämässä. Tarkastellaan elämää ja kuolemaa sekä eettisiä kysymyksiä Vanhan ja Uuden Testamentin kertomusten ja arjen esimerkkien avulla.

Ortodoksiuskonnon oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Oppimisympäristön merkitys korostuu opetusta suunniteltaessa. Fyysinen oppimisympäristö eli opetustilat ja välineet muodostavat tärkeän osan ortodoksisesta uskonnon tunnista. Esteettisesti viihtyisä tila, jossa on ikoni tai ikoneja, lampukka, tuohuksia ja muita kirkollisia esineitä, virittävät oppilasta saamaan kokemuksia ja elämyksiä. Mielekkäät opetusvälineet ja materiaalit tukevat oppimista. Kirkossa pidettävät oppitunnit (autenttisessa ympäristössä) helpottavat oppilaan kokonaisvaltaista oppimista omasta uskonnosta.

Työtapojen tehtävänä on kehittää oppimisen, ajattelun ja ongelmanratkaisun taitoja, työskentelytaitoja ja sosiaalisia taitoja sekä oppilaan aktiivista osallistumista opetus- ja oppimisprosessiin. Opettaja on oppimaan

saattaja ja ohjaaja. Opettajan tehtävänä on luoda sellaisia oppimistilanteita, missä oppilaalla on aktiivinen rooli tiedonrakenteensa jäsentäjänä. Oppiminen rakentuu aiemmin opitun pohjalle. Ortodoksisessa uskonnon opetuksessa on runsaasti sellaista ainesta, mikä toistuu vuosittain (mm. kirkkovuoden paastot ja juhlat). Tällöin opettajan tehtävänä on kerrata, syventää ja laajentaa aihepiiriä. Tällöin tapahtuu tiedon konstruointia, mikä mahdollistaa oppilaan ajattelun kehittymisen.

Psyykinen oppimisympäristö muodostuu kognitiivisista, emotionaalisista ja sosiaalisista rakenteista. Yhdysluokkaopetuksessa on erityisen tarkkaan huomioitava eri-ikäiset oppilaat ja heidän ajattelun taso. Ortodoksisella uskonnon tunnilla saattaa olla yhtä aikaa useita eri ikäryhmiä. Tällöin sosiaalisella yhteenkuuluvuudella on ratkaiseva merkitys opiskelumotivaation luomiselle ja ylläpitämiselle.

Tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen vaihtoehtoisena oppimisympäristönä on opetusta monipuolistava ja erityisesti heterogeenisiä opetusryhmien työskentelyä helpottava osa-alue. Tällä hetkellä Internetistä löytyy runsaasti käyttökelpoista materiaalia oppilaiden käyttöön.

Oppimisympäristöön katsotaan kuuluvaksi myös koulun toimintakulttuuri. Mikäli koulussa huomioidaan ortodoksisen uskonnon ja kulttuurin erityispiirteitä, tämä vahvistaa ortodoksioppilaan identiteettiä. Oppilas kokee olevansa hyväksytty ja arvostettu enemmistön rinnalla.

Vihdissä ortodoksiuskonnon opetusta voidaan järjestää vuosiluokkiin sitomattomasti ja aiheet voivat vaihdella vuorovuosittain.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki ortodoksiuskonnossa vuosiluokilla 1-2

Ortodoksinen uskonnon opetus tapahtuu yhdysluokkaopetuksena. Tällöin on otettava huomioon eri vuosiluokkien tavoitteet ja omaleimaisuus. Työtapojen tulee antaa mahdollisuuksia eri ikäkausille ominaiseen tietojen hankkimiseen, elämyksiin, kokemuksiin, toiminnallisuuteen ja leikkiin. Lukuvuoden alussa on hyvä käyttää riittävästi aikaa oppilaiden toisiinsa tutustumiseen. Oppilaat tulevat eri luokista eivätkä aina tunne toisiaan hyvin. Yhteenkuuluvuuden luominen on tärkeä osa ortodoksisesta uskontokasvatusta.

Oppilaan oppimisen arviointi ortodoksiuskonnossa vuosiluokilla 1-2

Ortodoksisesta uskontoa arvioidaan koulun opetussuunnitelman mukaisesti samalla tavalla kuin muita oppiaineita.

Opettajan tehtävänä on kertoa oppilaalle ja tämän huoltajalle oppiaineen arvioinnin perusteet. Opettajan tulee antaa oppilaalle ja tämän huoltajalle riittävästi palautetta oppilaan edistymisestä, työskentelystä ja käyttäytymisestä. Oppilaan edistymistä, työskentelyä ja käyttäytymistä arvioidaan suhteessa opetussuunnitelman tavoitteisiin ja kuvauksiin oppilaan hyvästä osaamisesta.

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

Elämänskatsomustiedon opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 1 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 ohjata oppilasta kuuntelemaan toisten oppilaiden mielipiteitä ja ajattelua	S1 Kasvaminen hyvään elämään: Harjoitetaan keskustelutaitoja opettelemalla	L1, L2, L3, L4, L7

<p>T3 ohjata oppilasta arvostamaan omaa ja muiden ajattelua</p> <p>T4 edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä</p> <p>T8 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita</p>	<p>kuuntelemaan toisia kunnioittavasti ja harjoittelemalla selkeää itseilmaisua. Tutkitaan ystävyyden sisältöä ja merkitystä lasten elämässä.</p>	
<p>T1 ohjata oppilasta kuuntelemaan toisten oppilaiden mielipiteitä ja ajattelua</p> <p>T4 edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä</p> <p>T5 ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia sekä eettisiä ulottuvuuksia</p> <p>T8 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita</p>	<p>S3 Yhteiselämän perusteita: Perehdytään ihmisten yhteiselämän perusteisiin tutkimalla esimerkiksi säännön, luottamuksen, rehellisyyden ja reiluuden merkityksiä erilaisissa oppilaan elämään liittyvissä arkipäivän tilanteissa ja ympäristöissä.</p>	<p>L1, L2, L3, L4 ja L7</p>
<p>T1 ohjata oppilasta kuuntelemaan toisten oppilaiden mielipiteitä ja ajattelua</p> <p>T4 edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä</p> <p>T5 ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia sekä eettisiä ulottuvuuksia</p> <p>T8 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita</p> <p>T9 ohjata oppilasta kunnioittamaan ja arvostamaan omaa ympäristöään ja luontoa</p>	<p>S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus:</p> <p>Tutkitaan oppilaan omaa lähiympäristöä ja tarkastellaan omien valintojen ja toiminnan vaikutusta siihen. Etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia.</p>	<p>L1, L2, L3, L4, L5, L7</p>

Elämäkatsomustieto
Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 1.

KASVAMINEN HYVÄÄN ELÄMÄÄN

Osaan kuunnella toisten oppilaiden mielipiteitä ja ajatuksia.

Osaan tehdä kysymyksiä ja perustella mielipiteitäni.

YHTEISELÄMÄN PERUSTEET

Ymmärrän yhteiselämän perusteita.

Tunnistan kokemieni arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia.

LUONTO JA KESTÄVÄ TULEVAISUUS

Osoitan toiminnallani kunnioittavani ja arvostavani ympäristöä ja luontoa.

Elämäkatsomustiedon opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 2 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
<p>T1 ohjata oppilasta kuuntelemaan toisten oppilaiden mielipiteitä ja ajattelua</p> <p>T3 ohjata oppilasta arvostamaan omaa ja muiden ajattelua</p> <p>T4 edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä</p> <p>T5 ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia sekä eettisiä ulottuvuuksia</p> <p>T6 rohkaista oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa sekä hyvyttä</p> <p>T8 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita</p>	<p>S1 Kasvaminen hyvään elämään: Harjoitetaan keskustelutaitoja opettelemalla kuuntelemaan toisia kunnioittavasti ja harjoittelemalla selkeää itseilmaisua. Pohditaan yhdessä hyvän, oikean ja väärän merkityksiä ja niiden erottamista sekä ihmisen hyvyttä.</p>	<p>L1,L2,L3,L4 ja L7</p>
<p>T1 ohjata oppilasta kuuntelemaan toisten oppilaiden mielipiteitä ja ajattelua</p> <p>T2 rohkaista oppilasta ilmaisemaan omaa ajatteluaan ja tunteitaan eri tavoin.</p> <p>T4 edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä</p> <p>T5 ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia sekä eettisiä ulottuvuuksia</p> <p>T6 rohkaista oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa sekä hyvyttä</p> <p>T8 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita</p>	<p>S2 Erilaisia elämäntapoja: Pohditaan kysymystä ”Kuka minä olen?” sekä erilaisia tapoja elää ja ajatella. Tutkitaan erilaisia elämäntapoja liittyen erityisesti oppilaan omaan koti- ja kulttuuri- taustaan.</p>	<p>L2,L2,L3,L4 ja L7</p>
<p>T1 ohjata oppilasta kuuntelemaan toisten oppilaiden mielipiteitä ja ajattelua</p>	<p>S3 Yhteiselämän perusteita: Tutustutaan alustavasti lapsen oikeuksiin ja lapsen asemaan erilaisissa yhteisöissä.</p>	<p>L1, L2, L3, L4 ja L7</p>

<p>T4 edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä</p> <p>T5 ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia sekä eettisiä ulottuvuuksia</p> <p>T6 rohkaista oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa sekä hyvyyttä</p> <p>T8 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita</p>		
<p>T1 ohjata oppilasta kuuntelemaan toisten oppilaiden mielipiteitä ja ajattelua</p> <p>T4 edistää oppilaan taitoa tehdä kysymyksiä ja esittää perusteltuja väitteitä</p> <p>T5 ohjata oppilasta tunnistamaan kokemiensa arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia sekä eettisiä ulottuvuuksia</p> <p>T6 rohkaista oppilasta pohtimaan oikean ja väärän eroa sekä hyvyyttä</p> <p>T8 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisten yhteiselämän perusteita</p> <p>T9 ohjata oppilasta kunnioittamaan ja arvostamaan omaa ympäristöään ja luontoa</p>	<p>S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus: Tutkitaan erilaisia elämänmuotoja maapallolla pohtien samalla elämän rajallisuutta. Perehdytään kertomuksiin maailman synnystä.</p>	<p>L1, L2, L3, L4, L5 ja L7</p>

Elämäkatsomustieto
Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 2.

KASVAMINEN HYVÄÄN ELÄMÄÄN

Osaan kuunnella toisten oppilaiden mielipiteitä ja ajatuksia.

Osaan ilmaista ajatuksiani ja tunteitani eri tavoin.

Osaan tehdä kysymyksiä ja perustella mielipiteitäni.

Erotan oikean ja väärän.

ERILAISIA ELÄMÄNTAPOJA

Tunnistan kokemieni arkipäiväisten tilanteiden syitä ja seurauksia.

Tunnistan ja Osaan nimetä lähiympäristön katsomuksellisia ilmiöitä.

YHTEISELÄMÄN PERUSTEITA

Ymmärrän yhteiselämän perusteita.

Osaan toimia ryhmässä.

Tunnistan lapsen oikeuksia ja tiedän lapsen asemasta erilaisissa yhteisöissä.

LUONTO JA KESTÄVÄ TULEVAISUUS

Tunnistan erilaisia elämänmuotoja maapallolla ja Osaan pohtia elämän rajallisuutta.

Tunnistan kertomuksia maailman synnystä.

Osoitan toiminnallani kunnioittavani ja arvostavani ympäristöä ja luontoa.

Elämäkatsomustiedon tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

Sisällöt valitaan siten, että ne tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät paikallisia mahdollisuuksia. Sisältöalueista muodostetaan kokonaisuuksia eri vuosiluokille. Oppilaiden kokemusmaailma, ideat ja ajatukset huomioidaan sisältöjen valinnassa ja niiden tarkemmassa käsittelyssä.

S1 Kasvaminen hyvään elämään: Harjoitetaan keskustelutaitoja opettelemalla kuuntelemaan toisia kunnioittavasti ja harjoittelemalla selkeää itseilmaisua. Pohditaan yhdessä hyvän, oikean ja väärän merkityksiä ja niiden erottamista sekä ihmisen hyvyyttä. Tutkitaan ystävyyden sisältöä ja merkitystä lasten elämässä.

S2 Erilaisia elämäntapoja: Pohditaan kysymystä "Kuka minä olen?" sekä erilaisia tapoja elää ja ajatella. Tutkitaan erilaisia elämäntapoja liittyen erityisesti oppilaan omaan koti- ja kulttuuritaustaan.

S3 Yhteiselämän perusteita: Perehdytään ihmisten yhteiselämän perusteisiin tutkimalla esimerkiksi säännön, luottamuksen, rehellisyyden ja reiluuden merkityksiä erilaisissa oppilaan elämään liittyvissä arkipäivän tilanteissa ja ympäristöissä. Tutustutaan alustavasti lapsen oikeuksiin ja lapsen asemaan erilaisissa yhteisöissä.

S4 Luonto ja kestävä tulevaisuus: Tutkitaan erilaisia elämänmuotoja maapallolla pohtien samalla elämän rajallisuutta. Perehdytään kertomuksiin maailman synnystä. Tutkitaan oppilaan omaa lähiympäristöä ja tarkastellaan omien valintojen ja toiminnan vaikutusta siihen. Etsitään luontoon liittyviä merkityksellisiä kokemuksia.

Elämäkatsomustiedon oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokalla 1-2

Työtapojen valinnassa on oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä luoda turvallinen ja avoin psyykinen ja sosiaalinen oppimisympäristö, jossa oppilas kokee tulevansa kuulluksi ja arvostetuksi. Työskentelyssä tuetaan oppimisen itsesäätelytaitojen kehittymistä. Fyysistä oppimisympäristöä kehitetään erilaiset oppimisen ja työskentelemisen tavat huomioivaksi ja joustavasti muunneltavaksi. Yhteisiä, opettajan ohjaamia tutkimuskeskusteluja rikastetaan toiminnallisilla aktiviteeteilla, saduilla, kertomuksilla, leikeillä, musiikilla, kuvataiteella ja draamalla. Toiminnassa otetaan huomioon lasten elinympäristön digitalisoituminen.

Vihdissä elämäkatsomustiedon opetus voidaan järjestää vuosiluokkiin sitomattomasti ja aiheet voivat vaihdella vuorovuositain.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki elämäkatsomustiedossa vuosiluokilla 1-2

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä ohjauksen ja tuen järjestämisessä on vahvistaa oppilaan osallisuuden ja minäpystyvyyden kokemusta. Elämäkatsomustieto oppiaineena tukee oppilaan hyvinvointia, kehitystä ja oppimista tarjoamalla mahdollisuuksia ja käsitteellisiä välineitä tutkia, jäsentää ja rakentaa omaa katsomuksellista identiteettiä yhdessä muiden kanssa. Ohjausta ja tukea tarvitaan erityisesti vuorovaikutus- ja ajattelutaitojen kehittämiseen. Oppilaiden yksilöllisen tuen tarpeet otetaan huomioon työtapojen valinnassa.

Oppilaan oppimisen arviointi elämäkatsomustiedossa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi on oppilaita ohjaavaa ja kannustavaa. Monipuolinen palaute rakentuu osaksi työskentelyä ja yhteisiä keskusteluja. Se tukee ja vahvistaa oppilaiden osallisuuden ja minäpystyvyyden kokemusta. Palaute ohjaa oppilaita yhteistyötaitoissa ja rohkaisee ilmaisemaan ajatuksiaan. Opetuksessa annetaan tilaa ja oppilaita kannustetaan ihmettelyyn, kysymiseen sekä omien mielipiteiden perusteluun ja toisten näkemysten kuunteluun. Monipuoliset työtavat luovat oppilaille mahdollisuuksia osoittaa ja itse huomata edistymistään ja osaamistaan.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita elämäkatsomustiedossa ovat

- edistyminen lähiympäristön katsomuksellisten ilmiöiden tunnistamisessa ja nimeämisessä
- edistyminen ryhmässä toimimisen taidoissa
- edistymien ajatusten ilmaisemisessa ja toisten kuuntelemisessä.

MUSIIKKI

Musiikin opetuksen tavoitteet vuosiluokilla 1-2 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Osallisuus		
T1 ohjata oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä oppilaan myönteistä minäkuvaa rakentaen 1. lk ohjata oppilasta harjoittelemaan musiikillisen ryhmän jäsenenä toimimista oppilaan myönteistä minäkuvaa rakentaen. 2. lk ohjata oppilasta toimimaan musiikillisen ryhmän jäsenenä oppilaan myönteistä minäkuvaa rakentaen	S1-S4	L2, L7
Musisointi ja luova tuottaminen		
T2 ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön sekä laulamaan ja soittamaan ryhmän jäsenenä 1. lk ohjata oppilasta äänenkäyttöön sekä laulamaan ja soittamaan ryhmän jäsenenä. 2. lk ohjata oppilasta luontevaan äänenkäyttöön sekä laulamaan ja soittamaan ryhmän jäsenenä.	S1-S4	L1, L2, L4

<p>T3 kannustaa oppilasta kokemaan ja hahmottamaan ääniympäristöä, ääntä, musiikkia ja musiikkikäsitteitä liikkuen ja kuunnellen</p> <p>1. lk kannustaa oppilasta kokemaan ääniympäristöä, ääntä, musiikkia ja musiikkikäsitteitä liikkuen ja kuunnellen.</p> <p>2. lk kannustaa oppilasta kokemaan ja hahmottamaan ääniympäristöä, ääntä, musiikkia ja musiikkikäsitteitä liikkuen ja kuunnellen.</p>	S1-S4	L1, L4
<p>T4 antaa tilaa oppilaiden omille musiikillisille ideoille ja improvisoinnille sekä ohjaa heitä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai muita kokonaisuuksia käyttäen äänellisiä, liikunnallisia, kuvallisia, teknologisia tai muita ilmaisukeinoja.</p> <p>1. lk antaa tilaa oppilaiden omille musiikillisille ideoille ja improvisoinnille sekä ohjaa heitä toteuttamaan pienimuotoisia tuotoksia käyttäen äänellisiä, liikunnallisia, kuvallisia, teknologisia tai muita ilmaisukeinoja.</p> <p>2. lk antaa tilaa oppilaiden omille musiikillisille ideoille ja improvisoinnille sekä ohjaa heitä suunnittelemaan ja toteuttamaan pienimuotoisia sävellyksiä tai muita kokonaisuuksia käyttäen äänellisiä, liikunnallisia, kuvallisia, teknologisia tai muita ilmaisukeinoja.</p>	S1-S4	L5, L6
Kulttuurinen ymmärrys ja monilukutaito		
<p>T5 innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintöönään leikkien, laulaen ja liikkuen sekä nauttimaan musiikin esteettisestä, kulttuurisesta ja historiallisesta monimuotoisuudesta</p> <p>1. lk innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintöönään leikkien, laulaen ja liikkuen.</p> <p>2. lk innostaa oppilasta tutustumaan musiikilliseen kulttuuriperintöönään leikkien, laulaen ja liikkuen sekä nauttimaan musiikin esteettisestä, kulttuurisesta ja historiallisesta monimuotoisuudesta.</p>	S1-S4	L2, L4
<p>T6 auttaa oppilasta ymmärtämään musiikin merkintätapojen peruseriaatteita musisoinnin yhteydessä</p> <p>1. lk auttaa oppilasta tunnistamaan musiikin merkintätapojen peruseriaatteita musisoinnin yhteydessä.</p>	S1-S4	L4

2. lk auttaa oppilasta ymmärtämään musiikin merkintätapojen peruseriaatteita musisoinnin yhteydessä.		
Hyvinvointi ja turvallisuus musiikissa		
T7 ohjata oppilasta toimimaan vastuullisesti musisoinnissa		
1.-2. lk ohjata oppilasta toimimaan vastuullisesti musisoinnissa.	S1-S4	L7
Oppimaan oppiminen musiikissa		
T8 tarjota oppilaille kokemuksia tavoitteiden asettamisen ja yhteisen harjoittelun merkityksestä musiikin oppimisessa		
1. lk tarjota oppilaille kokemuksia yhteisen harjoittelun merkityksestä musiikin oppimisessa.	S1-S4	L1
2. lk tarjota oppilaille kokemuksia tavoitteiden asettamisen ja yhteisen harjoittelun merkityksestä musiikin oppimisessa.		

Musiikki Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 1.
<p>OSALLISUUS Osaan toimia musiikillisen ryhmän jäsenenä. Osallistun aktiivisesti musiikintunneilla.</p> <p>MUSISOINTI JA LUOVA TUOTTAMINEN Osaan käyttää ääntäni luontevasti. Keskityn kuuntelemaan musiikkia ja liikkumaan musiikin mukana. Ilmaisen itseäni musisoiden monipuolisesti.</p> <p>KULTTUURINEN YMMÄRRYS JA MONILUKUTAITO Kuuntelen, laulan, soitan tai ilmaisen liikkuen eri kulttuuriperintöihin kuuluvaa musiikkia .</p> <p>HYVINVOINTI JA TURVALLISUUS MUSIIKISSA Toimin vastuullisesti soittimien kanssa. Ymmärrän äänen voimakkuuden merkityksen soittaessa ja laulaessa.</p> <p>OPPIMAAN OPPIMINEN MUSIIKISSA Osallistun yhteisiin musiikkiharjoituksiin.</p>

Musiikki Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 2.

OSALLISUUS

Osaan toimia musiikillisen ryhmän jäsenenä.
Osallistun aktiivisesti musiikintunneilla.

MUSISOINTI JA LUOVA TUOTTAMINEN

Osaan käyttää ääntäni luontevasti.
Keskityn kuuntelemaan musiikkia ja liikkumaan musiikin mukana.
Ilmaisen itseäni musisoiden monipuolisesti.

KULTTUURINEN YMMÄRRYS JA MONILUKUTAITO

Kuuntelen, laulan, soitan tai ilmaisen liikkuen eri kulttuuriperintöihin kuuluvaa musiikkia.

HYVINVOINTI JA TURVALLISUUS MUSIIKISSA

Toimin vastuullisesti soittimien kanssa.
Ymmärrän äänen voimakkuuden merkityksen soittaessa ja laulaessa.

OPPIMAAN OPPIMINEN MUSIIKISSA

Osallistun yhteisiin musiikkiharjoituksiin.
Osaan asettaa pieniä musiikillisia tavoitteita.

Musiikin tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

Musiikillisten tietojen ja taitojen oppiminen tapahtuu musisoiden eli laulaen, soittaen, kuunnellen, liikkuen, improvisoiden ja säveltäen sekä taiteidenvälisessä työskentelyssä. Sisällöt valitaan siten, että oppilaat tutustuvat musiikkikulttuureihin ja -tyyleihin monipuolisesti. Sisällöt tukevat tavoitteiden saavuttamista ja hyödyntävät sekä oppilaiden kokemuksia että paikallisia mahdollisuuksia.

S1 Miten musiikissa toimitaan: Musisoinnissa kiinnitetään huomiota ryhmän jäsenenä toimimiseen ja myönteisen yhteishengen luomiseen. Keskeisenä sisältönä ovat ilmaisuun ja keksimiseen rohkaiseminen, luontevan hengityksen, äänenkäytön ja laulamisen harjoittaminen sekä käytössä olevien soittimien ja laitteiden tarkoituksenmukainen käsittely.

S2 Mistä musiikki muodostuu: Opetuksessa keskitytään peruskäsitteiden taso, kesto, voima ja väri hahmottamiseen. Osaamisen kehittyessä käsitteistöä laajennetaan musiikkikäsitteisiin rytmi, melodia, dynamiikka, sointiväri, harmonia ja tuoto.

S3 Musiikki omassa elämässä, yhteisössä ja yhteiskunnassa: Musiikillisten tietojen ja taitojen lisäksi opetuksessa käsitellään oppilaiden kokemuksia ja havaintoja niin musiikista kuin arjen eri ääniympäristöistä. Pohditaan myös musiikin merkitystä omassa yhteisöissä.

S4 Musiikin opetuksen ohjelmisto: Musiikin opetuksessa käytetään lauluja, leikkejä, loruja, liikuntaa, soitto- ja kuuntelutehtäviä sekä luodaan tilaisuuksia luovaan toimintaan, jotka aihepiireiltään ja musiikillisilta ominaisuuksiltaan soveltuvat ikäkauteen ja koulun toimintakulttuuriin. Ohjelmiston suunnittelussa kiinnitetään huomiota myös oppilaiden omiin kulttuureihin ja kulttuuriperinnön vaalimiseen. Ohjelmistoon sisällytetään monipuolisesti erilaista musiikkia mukaan lukien lastenmusiikki sekä mahdolliset oppilaiden omat sävellykset ja musiikkikappaleet.

Musiikin oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokalla 1-2

Tavoitteena on luoda pedagogisesti monipuolinen ja joustava musiikin opiskelukokonaisuus, joissa erilaiset musiikilliset työtavat ja vuorovaikutustilanteet sekä yhteismusisointi ja muu musiikillinen yhteistoiminta on mahdollista jokaiselle oppilaalle. Oppimisen ilo, luovaan ajatteluun rohkaiseva ennakkoluuloton ilmapiiri sekä myönteiset musiikkikokemukset ja -elämykset innostavat oppilaita kehittämään musiikillisiä taitojaan. Opetustilanteissa luodaan mahdollisuuksia tieto- ja viestintäteknologian käyttöön musiikillisessa toiminnassa. Opetuksessa hyödynnetään taide- ja kulttuurilaitosten sekä muiden yhteistyötahojen tarjoamia mahdollisuuksia.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki musiikissa vuosiluokilla 1-2

Musiikin opetuksessa ja työskentelyn suunnittelussa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset tarpeet, aikaisempi oppiminen ja kiinnostuksen kohteet. Niiden pohjalta tehdään muun muassa työtapoja, opetusvälineiden käyttöä ja ryhmätyöskentelyä koskevat ratkaisut niin, että myös oppilaita kuullaan. Ratkaisuilla luodaan oppimista edistäviä yhteismusisoinnin tilanteita sekä vahvistetaan

jokaisen oppilaan opiskelutaitoja ja oma-aloitteisuutta.

Oppilaan oppimisen arviointi musiikissa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi musiikissa on oppilaita ohjaavaa ja rohkaisevaa. Oppilaalle annetaan palautetta ja mahdollisuuksia oman ja ryhmän toiminnan arviointiin siten, että se kannustaa yrittämiseen ja opittavien taitojen harjoittamiseen. Erityistä huomiota arvioinnissa kiinnitetään musiikillisten yhteistyötaitojen ja musisointitaitojen edistymiseen. Oppilaan oppimisen arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita musiikissa ovat

-edistyminen musiikillisissa yhteistyötaidoissa, erityisesti toimiminen musiikillisen ryhmän jäsenenä

-edistyminen musiikin peruskäsitteiden hahmottamisessa musiikillisen toiminnan kautta.

KUVATAIDE

Kuvataiteen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 1 (painotukset lihavoitu) Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu		
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja kuvia tekemällä	S1, S2, S3	L1, L3, L4, L5
T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan.	S1, S2, S3	L2, L4, L5, L6
T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan erilaisten kuvallisten tuottamisen tapojen avulla	S1, S2, S3	L2, L3, L4, L5
Kuvallinen tuottaminen		
T4 innostaa oppilasta kokeilemaan erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä harjoittelemaan kuvallisia ilmaisutapoja.	S1, S2, S3 Valmistetaan monipuolisesti kaksi -ja kolmiulotteisia sekä digitaalisia töitä. Tutustutaan sommittelun alkeisiin	L2, L3, L5, L6
T5 kannustaa oppilasta pitkäjänteiseen kuvalliseen työskentelyyn yksin ja yhdessä muiden kanssa	S1, S2, S3 Harjoitellaan kuvataiteen tekemistä töiden suunnittelusta esillepanoon sekä tallentamiseen	L1, L2, L3, L5
T6 kannustaa oppilasta tarkastelemaan kuvallisen vaikuttamisen keinoja omissa ja muiden kuvissa	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7
Visuaalisen kulttuurin tulkinta		

T7 ohjata oppilasta käyttämään kuvataiteen käsitteistöä sekä tarkastelemaan erilaisia kuvatyyppejä	S1, S2, S3	L1, L4, L5, L6
T8 kannustaa oppilasta tunnistamaan erilaisia taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuotteita lähiympäristössään	S1, S2, S3	L2, L3, L6, L7
T9 innostaa oppilasta tekemään kuvia oman elinympäristön, eri aikojen ja eri kulttuurien tarkastelun pohjalta	S1, S2, S3	L1, L2, L5, L6
Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen		
T10 ohjata oppilasta tunnistamaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja	S1, S2, S3	L2, L3, L6, L7
T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurin moninaisuus ja kestävä kehitys	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7

Kuvataiteen opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 2 (painotukset lihavoitu) Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Visuaalinen havaitseminen ja ajattelu		
T1 kannustaa oppilasta havainnoimaan taidetta, ympäristöä ja muuta visuaalista kulttuuria moniaistisesti ja kuvia tekemällä	S1, S2, S3	L1, L3, L4, L5
T2 rohkaista oppilasta keskustelemaan havainnoistaan ja ajatuksistaan	S1, S2, S3	L2, L4, L5, L6
T3 innostaa oppilasta ilmaisemaan havaintojaan ja ajatuksiaan erilaisten kuvallisten tuottamisen tapojen avulla	S1, S2, S3	L2, L3, L4, L5
Kuvallinen tuottaminen		
T4 innostaa oppilasta kokeilemaan erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä harjoittelemaan kuvallisia ilmaisutapoja	S1, S2, S3 Valmistetaan monipuolisesti kaksi- ja kolmiulotteisia sekä digitaalisia töitä. Tutustutaan sommittelun alkeisiin	L2, L3, L5, L6
T5 kannustaa oppilasta pitkäjänteiseen kuvalliseen työskentelyyn yksin ja yhdessä muiden kanssa	S1, S2, S3	L1, L2, L3, L5
T6 kannustaa oppilasta tarkastelemaan kuvallisen vaikuttamisen keinoja omissa ja muiden kuvissa	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7
Visuaalisen kulttuurin tulkinta		
T7 ohjata oppilasta käyttämään kuvataiteen käsitteistöä sekä tarkastelemaan erilaisia kuvatyyppejä	S1, S2, S3	L1, L4, L5, L6
T8 kannustaa oppilasta tunnistamaan erilaisia taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuotteita lähiympäristössään	S1, S2, S3	L2, L3, L6, L7
T9 innostaa oppilasta tekemään kuvia oman elinympäristön, eri aikojen ja eri kulttuurien tarkastelun pohjalta	S1, S2, S3	L1, L2, L5, L6
Esteettinen, ekologinen ja eettinen arvottaminen		

T10 ohjata oppilasta tunnistamaan taiteessa, ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja	S1, S2, S3	L2, L3, L6, L7
T11 kannustaa oppilasta ottamaan kuvailmaisussaan huomioon kulttuurinen moninaisuus ja kestävä kehitys	S1, S2, S3	L1, L2, L4, L7

Kuvataide Oppimisen tavoitteet vuosiluokilla 1-2
<p>VISUAALINEN HAVAITSEMINEN JA AJATTELU Osaan tehdä havaintoja ympäristöstä, taiteesta ja muusta visuaalisesta kulttuurista moniaistisesti ja kuvia tekemällä. Keskustelen havainnoistani ja ajatuksistani. Osaan ilmaista havaintojani ja ajatuksiani kuvallisesti eri tekniikoita käyttäen.</p> <p>KUVALLINEN TUOTTAMINEN Kokeilen erilaisia materiaaleja ja tekniikoita sekä harjoittelen kuvallisia ilmaisutapoja. Tunnistan joitain tekniikoita. Harjoittelen pitkäjänteistä kuvallista työskentelyä yksin ja yhdessä muiden kanssa. Tutustun kuvallisen vaikuttamisen keinoihin ja tarkastelen niitä omissa ja muiden kuvissa.</p> <p>VISUAALINEN KULTTUURIN TULKINTA Tunnistan kuvataiteen käsitteistöä (esim. tumma ja vaalea, muodot ja pää- ja välivärit) sekä tarkastelen erilaisia kuvatyyppejä. Havaitsen erilaisia taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuotteita lähiympäristössäni. Teen kuvia oman elinympäristöni eri aikojen ja eri kulttuurien tarkastelun pohjalta.</p> <p>ESTEETTINEN, EKOLOGINEN JA EETTINEN ARVOTTAMINEN Harjoittelen tunnistamaan ympäristössä ja muussa visuaalisessa kulttuurissa ilmeneviä arvoja. Käytän materiaaleja ekologisesti ja pidän huolta työskentely-ympäristöstäni sekä työvälineistä.</p>

Kuvataiteen tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

Kuvataiteen opetuksen tavoitteita lähestytään omia kuvakulttuureja, ympäristön kuvakulttuureja ja taiteen maailmoja tutkimalla. Sisältöalueet ovat toisiaan täydentäviä ja opetuksessa tarkastellaan myös niiden välisiä yhteyksiä. Sisältöjen valinnan lähtökohtia ovat oppilaille merkitykselliset taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin teokset, tuotteet ja ilmiöt. Sisällöt rakentavat yhteyksiä oppilaille tutujen ja heille uusien kuvakulttuurien välille. Oppilaita kannustetaan ottamaan osaa opetuksen sisältöjen, tarkasteltavien kuvastojen, työskentelymenetelmien ja välineiden valintaan. Sisältöjen valinnassa hyödynnetään paikallisia mahdollisuuksia.

S1 Omat kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöiksi valitaan oppilaiden tekemiä kuvia ja kuvakulttuureja, joihin he osallistuvat omaehtoisesti. Oppilaita rohkaistaan tutustumaan toistensa kuvakulttuureihin. Omia kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään omien kuvakulttuurien merkitystä oppilaiden arjessa, lähiympäristössä ja vuorovaikutuksessa.

S2 Ympäristön kuvakulttuurit: Opetuksen sisällöt valitaan erilaisista ympäristöistä, esineistä, mediakulttuureista ja virtuaalimaailmoista. Sisältöjä valitaan monipuolisesti rakennetuista ja luonnon ympäristöistä sekä mediasta. Ympäristön kuvakulttuureja käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa keskitytään oppilaiden lähiympäristön ja sen medioiden käsittelyyn.

S3 Taiteen maailmat: Opetuksen sisällöt valitaan eri aikoina, eri ympäristöissä ja eri kulttuureissa tuotetusta kuvataiteesta. Oppilaat tutustuvat kuvataiteen maailmaan tarkastelemalla erilaisia teoksia, aihepiirejä ja ilmiöitä.

Taideteoksia käytetään kuvallisen työskentelyn lähtökohtana. Opetuksessa käsitellään taideteoksiin ja niiden kokemiseen liittyvää kulttuurista moninaisuutta.

Kuvataiteen oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Tavoitteena on tarjota oppimisympäristöjä ja työtapoja, joilla mahdollistetaan monipuolinen materiaalien, teknologioiden ja ilmaisukeinojen käyttäminen sekä niiden luova soveltaminen. Opetustilanteissa luodaan aktiiviseen kokeilemiseen ja harjoitteluun rohkaiseva ilmapiiri. Opetustilanteissa harjoitellaan myös epäonnistumisen kohtaamista ja sen käsittelyä rakentavasti. Pedagogisilla ratkaisulla tuetaan moniaistista havainnointia, pitkäjänteistä työskentelyä sekä tutkivaa ja tavoitteellista taideoppimista. Opetuksessa otetaan huomioon yksilölliset kuvailmaisun tarpeet ja mahdollistetaan tarkoituksenmukainen työskentely yksin ja ryhmässä. Tavoitteena on luoda oppimiseen ja vuorovaikutukseen kannustava toimintakulttuuri sekä koulussa että koulun ulkopuolisissa ympäristöissä. Vuosiluokilla 1-2 innostetaan leikinomaiseen kokeiluun, tieto- ja viestintäteknologian käyttöön sekä taiteidenväliseen toimintaan. Opetustilanteet toteutetaan kouluympäristön lisäksi erilaisissa rakennetuissa ympäristöissä, luonnon ympäristöissä ja verkkoympäristöissä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki kuvataiteessa vuosiluokilla 1-2

Tavoitteena ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä on oppilaiden sosiaalisten, psyykkisten ja motoristen lähtökohtien ja taitojen huomioon ottaminen. Taideoppimisen yksilöllinen ja yhteisöllinen luonne tukee oppilaan identiteettien rakentumista, osallisuutta ja hyvinvointia. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden yksilölliset ohjauksen tarpeet. Opetusta eriytetään tarvittaessa esimerkiksi ilmaisukeinojen, työtapojen ja oppimisympäristöjen valinnoilla. Opetustilanteissa oppilaat voivat hyödyntää vahvuuksiaan, soveltaa erilaisia työtapoja ja käyttää vaihtoehtoisia lähestymistapoja. Taideoppimiselle luodaan turvallinen, moninaisuutta kunnioittava ja itseilmaisuuksiin rohkaiseva ilmapiiri, jossa oppilaat saavat henkilökohtaista ohjausta ja tukea. Vaihtoehtoisia pedagogisia lähestymistapoja voidaan tarvita erityisesti havaintojen ja tunteiden visuaalisessa ilmaisussa sekä motoristen taitojen kehittämisessä. Ohjauksen, eriyttämisen ja tuen järjestämisessä voidaan hyödyntää esimerkiksi leikinomaisuutta, pelejä ja eri aistialueisiin liittyviä kokemuksia.

Oppilaan oppimisen arviointi kuvataiteessa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arviointi kuvataiteessa on luonteeltaan kannustavaa, ohjaavaa ja oppilaiden yksilöllisen edistymisen huomioivaa. Arvioinnilla tuetaan kuvan tuottamisen ja tulkinnan taitojen, taiteen ja muun visuaalisen kulttuurin tuntemuksen, pitkäjänteisten työtapojen sekä itsearviointitaitojen kehittymistä. Palaute on monipuolista ja rohkaisee oppilaita omien ajatusten ilmaisemiseen ja toisten näkemysten arvostamiseen. Oppilaat saavat palautetta kaikilla tavoitteissa määritellyillä taideoppimisen alueilla.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita kuvataiteessa ovat

- edistyminen tavoitteiden asettamisessa omalle toiminnalle
- edistyminen materiaalien kokeilemisessä ja tekniikoiden harjoittelussa
- edistyminen kuvataiteen ilmaisukeinojen käyttämisessä ja niistä keskustelemisessä

edistyminen omista ja muiden kuvista keskustelemisessä.

KÄSITYÖ

Käsityön opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 1 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 rohkaista oppilasta kiinnostumaan ja innostumaan käsin tekemisestä sekä herättää uteliaisuutta keksivään ja kokeilevaan käsityöhön	S1,S2	L1, L2
T4 opastaa oppilasta tutustumaan moniin erilaisiin materiaaleihin ja niiden työstämiseen sekä ohjata toimimaan vastuuntuntoisesti ja turvallisesti	S2	L4, L6

T5 tukea oppilaan itsetunnon kehittymistä käsityössä onnistumisen, oivaltamisen ja keksimisen kokemusten kautta	S1,S2,S6	L1, L3
---	----------	--------

Käsityö Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 1
Olen tutustunut eri materiaaleihin ja niiden työstämiseen. Osaan työskennellä turvallisesti. Osaan työskennellä ohjeiden mukaisesti.

Käsityön opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 2 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
T1 rohkaista oppilasta kiinnostumaan ja innostumaan käsin tekemisestä sekä herättää uteliaisuutta keksivään ja kokeilevaan käsityöhön	S1-S4	L1, L2
T2 ohjata oppilas kokonaiseen käsityöprosessiin ja esittämään omia ideoitaan kuvallisesti sekä kertomaan käsityön tekemisestä ja valmiista tuotteesta	S1, S2, S3	L1, L4, L5
T3 ohjata oppilasta suunnittelemaan ja valmistamaan käsityötuotteita tai teoksia luottaen omiin esteettisiin ja teknisiin ratkaisuihinsa	S1 S5	L1, L7
T4 opastaa oppilasta tutustumaan moniin erilaisiin materiaaleihin ja niiden työstämiseen sekä ohjata toimimaan vastuuntuntoisesti ja turvallisesti	S2-S4	L4, L6
T5 tukea oppilaan itsetunnon kehittymistä käsityössä onnistumisen, oivaltamisen ja keksimisen kokemusten kautta	S1-S6	L1, L3

Käsityö Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 2
Olen tutustunut eri materiaaleihin ja niiden työstämiseen. Osaan työskennellä turvallisesti. Olen ideoinut omia käsitöitä. Osaan työskennellä ohjeiden mukaisesti. Harjoittelen oman työn esittelyä ja arviointia.

Käsityön tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokilla 1-2

Sisällöt valitaan siten, että kokonaisen käsityön prosessi toteutuu ja erilaiset materiaalit ja työtavat tulevat tutuksi. Työskennellään yhteisten ilmiöiden parissa useiden oppiaineiden kanssa.

S1 Ideointi: Suunnittelun lähtökohtana hyödynnetään omia tunteita, tarinoita ja mielikuvitusympäristöä, rakennettua ja luonnonympäristöä sekä apuna käytetään erilaisia visuaalisia ja materiaalisia menetelmiä. Harjoitellaan kehittämään käsityölle muoto, väri ja pinta. Tutkitaan liikettä ja tasapainoa. Pohditaan säilyttämistä ja suojautumista käsityön avulla.

S2 Kokeilu: Tarjotaan mahdollisuuksia monimuotoiseen materiaaliseen ja teknologiseen ympäristöön tutustumiseen. Kokeillaan erilaisia materiaaleja kuten esimerkiksi puuta, metallia, muoviva, kuituja, lankaa ja kangasta. Kokeilujen pohjalta ideoidaan ja työstetään tuotetta tai teosta eteenpäin.

S3 Suunnittelu: Työskennellään kokonaisen käsityöprosessin mukaisesti. Harjoitellaan prosessin ja tuotteen kuvailun taitoja.

S4 Tekeminen: Valmistetaan omien tai yhteisöllisten suunnitelmien pohjalta käsityötuotteita tai teoksia. Käytetään erilaisia käsityövälineitä ja laitteita, joilla leikataan, liitetään, yhdistetään, muokataan ja työstetään materiaaleja tarkoituksenmukaisella tavalla.

S5 Dokumentointi: Tieto- ja viestintätekniikan käyttöön tutustutaan ideoinnin, suunnittelun ja dokumentoinnin osana. Kokeillaan erilaisia tapoja dokumentoida omia tuotoksia.

S6 Arviointi: Tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia prosessin edetessä. Opetellaan antamaan palautetta toisille oppilaille.

.

Käsityön oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokilla 1-2

Oppimisympäristö tukee käsityön toiminnallisuutta ja vuorovaikutusta opettajan, vertaisryhmän sekä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa. Asianmukaiset ja turvalliset tilat, työvälineet ja materiaalit edistävät tavoitteiden saavuttamista. Oppilaita innostetaan havainnoimaan ja käyttämään havaintojaan käsityötaitojen osana sekä vaikuttamaan ympäristöönsä. Työtapojen valinnoilla oppilaita kannustetaan osallisuuteen, aktiivisuuteen ja itseohjautuvuuteen. Ohjatun suunnittelun ja tekemisen tukena hyödynnetään mielikuvitusta, tarinoita, draamaa, leikkiä, pelejä sekä luonnon- ja rakennettua ympäristöä. Opetuksessa käytetään teknisen työn ja tekstiilityön työtapoja ja tutustutaan esimerkiksi ompelukoneen ja työkalujen käyttöön. Käsityö liitetään osaksi laajempaa oppimiskokonaisuutta.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki käsityössä vuosiluokilla 1-2

Oppiaineen tavoitteiden kannalta keskeistä on luoda pedagogisesti erilaisia työtapoja ja vuorovaikutustilanteita, joilla tuetaan sekä yksilöllistä käsityötaitojen oppimista ja suunnittelua että yhteisöllistä työskentelyä. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden erilaiset edellytykset ja tarpeet sekä tehdään sen mukaisia eriytettyjä ratkaisuja esimerkiksi käytettävien materiaalien, työtapojen ja oppimistehtävien valinnassa. Annetaan tilaa erilaisille kokeiluille. Käsityön toiminnallinen ja motorinen oppiminen edellyttää riittävästi aikaa, tilaa ja ohjausta.

Oppilaan oppimisen arviointi käsityössä vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arvioinnissa kiinnitetään huomiota myönteisen palautteen antamiseen ja kannustamiseen sekä työskentelyn aikana että prosessin lopussa. Monipuolisella arvioinnilla ja palautteella tuetaan laaja-alaisen käsityötiedon ja -taidon kehittymistä. Oppilaille annetaan erilaisia tapoja osoittaa edistymistään ja kannustetaan omien vahvuuksien ylläpitämiseen sekä kehittymässä olevien taitojen harjoitteluun. Ryhmän työskentelyä ja tuotosta voidaan esitellä ja arvioida yhdessä, jolloin oppilaat oppivat esiintymistä ja toisten työskentelyn arvostamista.

Arviointi kohdistuu kokonaiseen käsityöprosessiin ja eri vaiheiden dokumentointi toimii arvioinnin välineenä, joka todentaa oppilaiden edistymistä ja käsityöllisen osaamisen tasoa. Oppilaita ohjataan arvioimaan omaa oppimistaan ja tarjotaan erilaisia tapoja tehdä itse- ja vertaisarviointia.

- Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita käsityössä ovat
- edistyminen työskentelyn sujuvuudessa
 - edistyminen suunnittelun, tekemisen ja arvioinnin taidoissa
 - edistyminen tavoitteellisessa toiminnassa
 - edistyminen kekseliäiden ratkaisujen tuottamisessa.

.

LIIKUNTA

Liikunnan opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 1 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen

Fyysinen toimintakyky		
T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan itsenäisesti ja yhdessä uusia, erilaisia liikuntatehtäviä sekä rohkaista ilmaisemaan itseään liikunnan avulla	S1	L1, L3
T2 ohjata oppilasta harjaanuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1	L1, L3, L4
T3 vahvistaa motoristen perustaitojen (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot) oppimista niin, että oppilas oppii soveltamaan niitä eri oppimisympäristöissä, eri tilanteissa ja eri vuodenaikoina	S1	L3
T4 harjaannuttaa oppilasta liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä	S1	L3
T5 tutustuttaa oppilas vesiliikuntaan ja varmistaa alkeisuimataito	S1	L3
T6 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla	S1	L3, L6, L7
Sosiaalinen toimintakyky		
T7 ohjata oppilasta säätelemään toimintaansa ja tunnelmaisuaan vuorovaikutuksellisissa liikuntatilanteissa	S2	L2, L3, L6, L7
T8 tukea yhdessä työskentelyn taitoja, kuten yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista, ohjaamalla oppilasta ottamaan vastuuta yhteispelien ja -leikkien onnistumisesta	S2	L2, L6, L7
Psyykinen toimintakyky		
T9 tukea oppilaan myönteisen minäkäsityksen vahvistumista, ohjata itsenäiseen työskentelyyn sekä itsensä monipuoliseen ilmaisemiseen.	S3	L1, L2, L3
T10 varmistaa myönteisten liikunnallisten kokemusten saaminen ja rohkaista oppilasta kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja	S3	L1, L2

Liikunta
Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 1
<p>FYYSINEN TOIMINTAKYKY Osaan liikkumistaitoja: juoksua, ryömimistä, hyppimistä ja kiipeämistä. Harjoittelen tasapainoilua eri tavoin. Hahmotan oman kehoni rajat (kehon keskilinjan ylittäminen). Osaan liikkua eri tasoissa, eri nopeuksilla ja eri tavoin, erilaisissa ympäristöissä ja eri vuodenaikoina (esim. perusliikunta; liikkumisleikit, ketteryystehtävät, hyppytehtävät, riipunnat ja kiipeily, jää- ja lumiliikunta, luontoliikunta). Harjoittelen liikkumista musiikin rytmin, melodian, sanojen, tunnelman, tempon ja korkeuden mukaan. Hallitsen jonkin verran välineenkäsittelytaitoja eri välineillä yhdellä / kahdella kädellä heittäen, työntäen, pomputtaen, vierittäen, lyöden, potkaisten Osallistun uimaopetukseen.</p> <p>SOSIAALINEN TOIMINTAKYKY Osaan leikkiä yksinkertaisia sääntöleikkejä ja pelejä yhdessä muiden kanssa. Harjoittelen sääntöjen noudattamista sekä häviämistä ja voittamista ryhmässä. Huolehdin yhteisistä tavaroista ja välineistä. Odotan omaa vuoroani ja huomioin toiset eri tehtävissä. Harjoittelen oman toiminnan ohjaamista yhteisissä tilanteissa.</p> <p>PSYKKINEN TOIMINTAKYKY Osaan keskittyä omaan ja yhteiseen tekemiseen. Koen liikunnan iloa ja riemua. Tunnen onnistumisia ja siedän pettymyksiä yhteisessä toiminnassa.</p>

**Harjoittelen sinnikkäästi ja yritän parhaani.
Uskallan kokeilla uusia ja erilaisia tehtäviä.**

Liikunnan tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokalla 1

S1 Fyysinen toimintakyky: Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan leikkejä ja tehtäviä sekä liikuntamuotoja, joissa harjoitellaan tasapaino- ja liikkumistaitoja (kuten kiipeilyä, juoksua ja hyppyjä) ja välineenkäsittelytaitoja (kuten tehtäviä erilaisilla välineillä ja palloleikkejä) erilaisissa oppimisympäristöissä (kuten salissa, luonnossa, lumella ja jäällä). Kehonhallintaa edistetään käyttämällä tehtäviä (kuten voimistelu- ja musiikkileikkejä), joissa harjaannutetaan kehonhahmotusta, ilmaisua ja rytmin mukaan liikkumista.

Tutustutaan monipuolisiin ja turvallisiin tehtäviin liikkumiseen sisällä ja ulkona eri vuodenaikoina eri oppimisympäristöissä. Vesiliikunta ja uinti kuuluvat liikunnan opetukseen.

S2 Sosiaalinen toimintakyky: Opetus sisältää yksinkertaisia liikunnallisia sääntöleikkejä, tehtäviä ja pelejä, joissa oppilaat toimivat yhteistyössä muiden kanssa ja saavat kokemuksia muiden auttamisesta. Erityisesti vuosiluokalla 1 liikunnan opetuksessa harjoitellaan oman toiminnan ohjaamista vuorovaikutuksellisissa tilanteissa ikätasoon sopivalla tasolla.

S3 Psykykinen toimintakyky: Opetukseen valitaan iloa ja virkistystä tuottavia leikkejä ja tehtäviä, joissa koetaan onnistumisia sekä kohdataan tuetusti emotionaalisesti vaihtelevia tilanteita kuten leikeissä, kisailuissa tai peleissä koetut tilanteet.

Liikunnan opetuksen tavoitteet vuosiluokalla 2 Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Tavoitteisiin liittyvät sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Fyysinen toimintakyky		
T1 kannustaa oppilasta fyysiseen aktiivisuuteen, kokeilemaan itsenäisesti ja yhdessä uusia, erilaisia liikuntatehtäviä sekä rohkaista ilmaisemaan itseään liikunnan avulla	S1	L1, L3
T2 ohjata oppilasta harjaanuttamaan havaintomotorisia taitojaan eli havainnoimaan itseään ja ympäristöään aistien avulla sekä tekemään liikuntatilanteisiin sopivia ratkaisuja	S1	L1, L3, L4
T3 vahvistaa motoristen perustaitojen (tasapaino-, liikkumis- ja välineenkäsittelytaidot) oppimista niin, että oppilas oppii soveltamaan niitä eri oppimisympäristöissä, eri tilanteissa ja eri vuodenaikoina	S1	L3
T4 harjaannuttaa oppilasta liikkumaan turvallisesti erilaisissa ympäristöissä, erilaisilla välineillä ja telineillä	S1	L3
T5 tutustuttaa oppilas vesiliikuntaan ja varmistaa alkeisuimataito	S1	L3
T6 ohjata oppilasta turvalliseen ja asialliseen toimintaan liikuntatunneilla	S1	L3, L6, L7
Sosiaalinen toimintakyky		
T7 ohjata oppilasta säätelemään toimintaansa ja tunnelmaisuaan vuorovaikutuksellisissa liikuntatilanteissa	S2	L2, L3, L6, L7
T8 tukea yhdessä työskentelyn taitoja, kuten yhdessä sovittujen sääntöjen noudattamista, ohjaamalla oppilasta ottamaan vastuuta yhteispelien ja -leikkien onnistumisesta	S2	L2, L6, L7

Psyykkinen toimintakyky		
T9 tukea oppilaan myönteisen minäkäsityksen vahvistumista, ohjata itsenäiseen työskentelyyn sekä itsensä monipuoliseen ilmaisemiseen.	S3	L1, L2, L3
T10 varmistaa myönteisten liikunnallisten kokemusten saaminen ja rohkaista oppilasta kokeilemaan oman toimintakykynsä rajoja	S3	L1, L2

Liikunta Oppimisen tavoitteet vuosiluokalla 2
<p>FYYSINEN TOIMINTAKYKY</p> <p>Osaan liikkumistaitoja: juoksua, ryömimistä, hyppimistä ja kiipeämistä. Harjoittelen tasapainoilua eri tavoin. Hahmotan oman kehoni rajat (kehon keskilinjan ylittäminen). Osaan liikkua eri tasoissa, eri nopeuksilla ja eri tavoin, erilaisissa ympäristöissä ja eri vuodenaikoina (esim. perusliikunta; liikkumisleikit, ketterystehtävät, hyppytehtävät, riipunnat ja kiipeily, jää- ja lumiliikunta, luontoliikunta). Harjoittelen liikkumista musiikin rytmin, melodian, sanojen, tunnelman, tempon ja korkeuden mukaan. Hallitsen jonkin verran välineenkäsittelytaitoja eri välineillä yhdellä / kahdella kädellä heittäen, työntäen, pomputtaen, vierittäen, lyöden, potkaisten Hallitsen uimataidon alkeet.</p> <p>SOSIAALINEN TOIMINTAKYKY</p> <p>Osaan leikkiä sääntöleikkejä ja pelejä yhdessä muiden kanssa. Harjoittelen sääntöjen noudattamista sekä häviämistä ja voittamista ryhmässä. Huolehdin yhteisistä tavaroista ja välineistä. Odotan omaa vuoroani ja huomioin toiset eri tehtävissä. Harjoittelen oman toiminnan ohjaamista yhteisissä tilanteissa.</p> <p>PSYKKINEN TOIMINTAKYKY</p> <p>Osaan keskittyä omaan ja yhteiseen tekemiseen. Koen liikunnan iloa ja riemua. Tunnen onnistumisia ja siedän pettymyksiä yhteisessä toiminnassa. Harjoittelen sinnikkäästi ja yritän parhaani. Uskallan kokeilla uusia ja erilaisia tehtäviä.</p>

Liikunnan tavoitteisiin liittyvät keskeiset sisältöalueet vuosiluokalla 2

S1 Fyysinen toimintakyky: Opetukseen sisältyy runsaasti fyysisesti aktiivista toimintaa. Opetukseen valitaan leikkejä ja tehtäviä sekä liikuntamuotoja, joissa harjoitellaan tasapaino- ja liikkumistaitoja (kuten kiipeilyä, juoksua ja hyppyjä) ja välineenkäsittelytaitoja (kuten tehtäviä erilaisilla välineillä ja palloleikkejä) erilaisissa oppimisympäristöissä (kuten salissa, luonnossa, lumella ja jäällä). Kehonhallintaa edistetään käyttämällä tehtäviä (kuten voimistelun- ja musiikkileikkejä), joissa harjaannutetaan kehonhahmotusta, ilmaisua ja rytmin mukaan liikkumista.

Tutustutaan monipuolisiin ja turvallisiin tehtäviin liikkumiseen sisällä ja ulkona eri vuodenaikoina eri oppimisympäristöissä. Vesiliikunta ja uinti kuuluvat liikunnan opetukseen.

S2 Sosiaalinen toimintakyky: Opetus sisältää yksinkertaisia liikunnallisia sääntöleikkejä, tehtäviä ja pelejä, joissa oppilaat toimivat yhteistyössä muiden kanssa ja saavat kokemuksia muiden auttamisesta. Erityisesti vuosiluokalla 2 liikunnan opetuksessa harjoitellaan oman toiminnan ohjaamista vuorovaikutuksellisissa tilanteissa ikätasoon sopivalla tasolla, sekä sovittujen sääntöjen noudattamista yhteisissä tilanteissa.

S3 Psyykkinen toimintakyky: Opetukseen valitaan iloa ja virkistystä tuottavia leikkejä ja tehtäviä, joissa koetaan onnistumisia sekä kohdataan tuetusti emotionaalisesti vaihtelevia tilanteita kuten leikeissä, kisailuissa tai peleissä koetut tilanteet.

Erityisesti vuosiluokalla 2 liikunnan opetuksessa harjoitellaan emotionaalisesti haastavista peli-, leikki- ja kisailutilanteista selviämistä ikätasoisesti.

Liikunnan oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet vuosiluokalla 1-2

Liikunnan tehtävää ja tavoitteita toteutetaan opettamalla turvallisesti ja monipuolisesti erilaisissa oppimisympäristöissä sisä- ja ulkotiloissa oppilaita osallistaen. Opetuksessa otetaan huomioon vuodenajat, paikalliset olosuhteet sekä koulun ja ympäristön tarjoamat mahdollisuudet tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen yhteydessä korostetaan fyysistä aktiivisuutta ja yhteistoiminnallisuutta ylläpitäviä työtapoja, kannustavaa vuorovaikutusta ja toisten auttamista sekä henkisesti ja fyysisesti turvallista toimintaa. Koulun ulkopuolisille liikuntapaikoille siirtymisessä edistetään turvallista liikennekäyttäytymistä.

Vihdissä oppilaalle pyritään mahdollistamaan vaadittava uimataidon saavuttaminen 6. luokkaan mennessä. Koulu käyttää harkintaa, mikä luokka-aste viedään uimaan ja se kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki liikunnassa vuosiluokilla 1-2

Kannustava ja hyväksyvä ilmapiiri on edellytys liikunnanopetuksen tavoitteiden saavuttamiselle. Toiminnan tulee antaa kaikille oppilaille mahdollisuus onnistumiseen ja osallistumiseen sekä tukea hyvinvoinnin kannalta riittävää toimintakykyä. Opetuksessa on keskeistä oppilaiden yksilöllisyyden huomioon ottaminen, turvallinen työskentelyilmapiiri sekä organisoiminen ja opetusviestinnän selkeys. Pätevyyskokemuksia ja sosiaalista yhteenkuuluvuutta tuetaan oppilaslähtöisillä ja osallistavilla työtavoilla, sopivilla tehtävillä ja rohkaisevalla palautteella. Vuosiluokilla 1-2 on tärkeää tunnistaa sellaiset motorisen oppimisen vaikeudet, joilla voi olla yhteyttä muihin oppimisen ongelmiin.

Oppilaan oppimisen arviointi liikunnassa vuosiluokilla 1-2

Oppimisen arvioinnilla tuetaan oppilaiden kasvamista liikuntaan ja liikunnan avulla eli sen tarkoituksena on tukea fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen toimintakyvyn kehittymistä. Rakentava ja kannustava palaute tukee oppilaan myönteistä käsitystä itsestä liikkujana. Arviointi perustuu monipuoliseen näyttöön oppilaiden oppimisesta, työskentelystä ja edistymisestä.

Arvioinnissa pyritään tunnistamaan oppilaiden yksilölliset vahvuudet ja kehittymistarpeet sekä tukemaan niitä. Liikunnan opetuksessa ja arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan terveydentila ja erityistarpeet. Arviointi toteutetaan oppilaiden toimintaa ja työskentelyä havainnoimalla sekä ohjaamalla oppilaita itsearviointiin.

Oppimisprosessin kannalta keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita liikunnassa ovat

- edistyminen liikuntatilanteisiin sopivien ratkaisujen löytämisessä
- edistyminen motorisissa perustaidoissa ja niiden harjoittelemisessa
- edistyminen sovittuihin tehtäviin liittyvässä turvallisessa toiminnassa
- edistyminen yhdessä työskentelyn ja itsenäisen työskentelyn taidoissa.

OPPILAANOHAUS

Oppilaanohjauksen opetuksen tavoitteet 1.-2. vuosiluokilla Vihdissä

Opetuksen tavoitteet	Sisältöalueet	Laaja-alainen osaaminen
Osallisuus ja aktiivinen toiminta		
T1	S1, S2.	L3, L7

Otetaan haltuun alkuopetuksen toimintaympäristö ja opiskelutavat sekä opetellaan omaa vastuunkantoa.	Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja ja ryhmässä toimimista. Harjoitellaan osallisuutta omassa lähiympäristössä.	Hahmotetaan ihmissuhteiden ja keskinäisen huolenpidon tärkeys. Opetellaan ajanhallintaa. Rohkaistaan omien ajatusten ilmaisemista.
Oppimaan oppimisen taidot		
T2 Harjoitellaan omia opiskelutaitoja ja oppimaan oppimisen taitoja. Opitaan ottamaan apua ja ohjausta vastaan.	S1 Muodostetaan myönteinen minäkäsitys itsestä oppijana ja ryhmän jäsenenä. Otetaan vastuuta koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista.	L1 Harjoitellaan oppimista ja omaa tapaa oppia.
Elinikäinen oppiminen		
T3 Innostutaan oppimisesta ja vahvistetaan uteliaisuutta etsimään uutta tietoa.	S1, S2 Kehitetään myönteinen oppimiskäsitys itsestä.	L1 Rohkaistutaan etsimään vastauksia ja kysymään lisää.
Itsetuntemus		
T4 Kehitetään itsearviointitaitoja ja asetetaan tavoitteet realistisesti ja suhteessa omiin kykyihin ja kiinnostuksiin.	S2 Kehitetään itsearviointitaitoja ja saadaan myönteistä palautetta.	L3 Huolehditaan itsestä ja toisista parhaalla tavalla.
Tavoitteiden asettaminen		
T5 Tehdään suunnitelmia ja arvioidaan tavoitteisiin pääsyä.	S2, S5 Ollaan valmiita ottamaan ohjausta vastaan.	L1, L3 Opetellaan ottamaan vastuuta omasta ja ryhmää koskevasta työstä.
Työelämään suuntautuva oppiminen		
T6, T7 Avataan työn ja koulunkäynnin merkitystä. Kehitetään vuorovaikutus- ja viestintätaitoja.	S2, S3, S4, S5 Oppilaan lähipiirin ammatteihin tutustuminen. Haetaan vastauksia, miksi työtä tehdään.	L4, L5, L6, L7 Opetellaan tulkitsemaan moni-ilmeistä maailmaa myös työelämän näkökulmasta.
Koulutus- ja työelämätiedon hyödyntäminen omassa urasuunnittelussa		
T8, T9 Koulunkäynnin merkitys elämässä.	S2, S3, S4, S5 Harjoitellaan tulevaisuuteen katsomista.	L4, L5, L6 Harjoitellaan ryhmässä toimimista ja projektityöskentelyä
Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys		
T10	S4, S5	L2

Kehitetään kykyä kohdata erilaisista kulttuureista tulevia ihmisiä.	Totutaan kohtaamaan erilaisia kulttuureja. Etsitään tietoa eri maista.	Nähdään monikulttuurisuus lähtökohtaisesti myönteisenä voimavarana.
--	--	---

Vuosiluokilla 1-2 oppilaanohjaus toteutuu kiinteänä osana muuta opetusta ja koulun toimintaa luokanopettajan vastuulla yhdessä muiden opettajien kanssa. Ohjauksella edistetään oppilaiden opiskeluvalmiuksien ja -taitojen kehittymistä sekä tuetaan vähitellen kasvavaa vastuunottoa koulutyöstä sekä omista tehtävistä ja tavaroista. On tärkeää valita erilaisia työtapoja ja palautteen antamisen tapoja, joiden avulla oppilaiden myönteinen käsitys itsestään oppijoina ja ryhmän jäsenenä mahdollistuvat. Oppilaita ohjataan vuorovaikutustaitojen harjoitteluun ja ryhmässä toimimiseen sekä kannustetaan osallisuuteen omassa lähiympäristössään. Ammatteihin ja työelämään tutustuminen aloitetaan luokan tai koulun sisäisistä tehtävistä sekä oppilaille tutuista ammateista.

Oppilaanohjauksen sisältöalueet

S1 Oppiminen ja opiskelu: Keskeisinä sisältöalueina oppilaanohjauksessa ovat kouluyhteisössä toimimisen sekä opiskelutaitojen ja oppimaan oppimisen taitojen harjoittelu yhteistyössä muiden oppiaineiden kanssa elinikäisen oppimisen ja yhteisöllisyyden näkökulmista. Oppilaat harjoittelevat asettamaan itselleen opiskeluun liittyviä tavoitteita opintojen eri vaiheissa, arvioimaan itsenäisen toiminnan kehittymistä ja tavoitteiden toteutumista sekä ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan, opintoihin liittyvien valintojen tekemisestä sekä opintojensa etenemisestä.

S2 Itsetuntemus ja elinikäinen urasuunnittelu: Oppilaanohjauksessa käsitellään sisältöalueita, joiden avulla oppilaat laajentavat itsetuntemustaan ja itsearviointitaitojaan, tulevaisuuden suunnittelu- ja päätöksentekotaitojaan sekä kehittävät taitojaan ratkaista ongelmia tilanteessa, jossa valmista ratkaisua ei ole annettu. Harjoitettavat taidot koskevat mm. urasuunnittelu- ja urahallintataitoja, motivaatiota sekä yleisiä elämässä tarvittavia taitoja. Analysointivalmiuksia sekä omiin valintoihin vaikuttavien tekijöiden tunnistamista harjoitetaan. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi arvot ja asenteet, oppilaan taidot sekä sosiaaliset verkostot.

S3 Opiskelussa ja työelämässä tarvittavat taidot: Oppilaanohjauksessa tarjotaan oppilaille mahdollisuuksia harjaannuttaa taitojaan toimijana erilaisissa ympäristöissä. Huomiota kiinnitetään monipuolisten opiskelussa ja työelämässä tarvittavien taitojen sekä monikanavaisten vuorovaikutus- ja viestintätaitojen kehittymiseen. Viestintätaitoihin kuuluu myös eri tietolähteiden kautta saadun tiedon luotettavuuden arviointi urasuunnittelun kannalta.

S4 Työelämään tutustuminen: Eri elinkeinoihin, työelämään ja ammattialoihin tutustuminen sekä työn hakemisen harjoittelu lisäävät oppilaiden työelämätietoutta. Samalla oppilaat tutustuvat itseään kiinnostaviin aloihin, ammatteihin ja yrittäjyyteen. Työelämätaitoja harjoitellaan erityisesti työelämään tutustumisjaksoilla (TET), joista saatua kokemusta, tietoa ja palautetta hyödynnetään eri oppiaineiden opiskelussa sekä tulevaisuuden suunnitelmia tehtäessä. Huomiota kiinnitetään työelämän tasa-arvokysymyksiin.

S5 Jatko-opinnot ja niihin hakeutuminen: Oppilaiden jatko-opintojen ja tulevaisuuden suunnittelun taitojen kehittyminen on jatkumo, jota syvennetään oppilaanohjauksen sisällöissä koko perusopetuksen ajan. Oppilaanohjauksessa oppilaat tutustuvat Suomen koulutusjärjestelmän tarjoamiin erilaisiin jatko-opintomahdollisuuksiin ja oppivat etsimään tarkempaa tietoa jatko-opinnoista sekä niihin hakeutumisesta sekä hyödyntämään eri tieto-, neuvonta- ja ohjauspalveluita.